

គម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ

ការពិនិត្យឡើងវិញនូវស្ថានភាពរស់នៅរបស់ម្តាយ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងកុមារតូចៗ

រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារមួយចំនួននៅកម្ពុជា

របាយការណ៍សង្ខេបលើការដួស
ខែមិថុនា ២០១០

សម្ព័ន្ធនៃដំណើរការការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ

LICADHO

CAMBODIAN LEAGUE FOR THE
PROMOTION AND DEFENSE OF HUMAN RIGHTS

គម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់ក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិជាមួយមន្ត្រីពន្ធនាគារ

ការពិនិត្យឡើងវិញនូវស្ថានភាពរស់នៅរបស់ម្តាយ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងកុមារតូចៗ
រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារមួយចំនួននៅកម្ពុជា

របាយការណ៍សង្ខេប

ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០

សម្ព័ន្ធនៃខ្មែរជំរឿននិងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ

LICADHO

CAMBODIAN LEAGUE FOR THE PROMOTION
AND DEFENSE OF HUMAN RIGHTS

សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស លីកាដូ

លីកាដូ គឺជាអង្គការសិទ្ធិមនុស្សជាតិមួយនៅកម្ពុជា។ ចាប់តាំងពីអង្គការលីកាដូ ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៩២ អង្គការនេះ គឺជាអង្គការស្ថិតនៅជួរមុខក្នុងកិច្ចការពារសិទ្ធិមនុស្សនៅកម្ពុជា និងលើកស្ទួយការគោរព សិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយតាមរយៈរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងស្ថាប័ននានា។ ការកសាងសមិទ្ធិផលរបស់ខ្លួនក្នុងអតីតកាល **លីកាដូ** បានបន្តដើរតួនាទីជាអ្នកតស៊ូមតិសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ និងឃ្នាំមើលរដ្ឋាភិបាលតាមរយៈកម្មវិធីសិទ្ធិមនុស្សនានាពីការិយាល័យកណ្តាលរបស់ខ្លួននៅភ្នំពេញ និងនៅតាមសាខាទូទាំង ១២ ខេត្ត-ក្រុងផ្សេងទៀត។

អង្គការលីកាដូ អនុវត្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួនតាមរយៈកម្មវិធីធំៗពីរ :

កម្មវិធីឃ្នាំមើល និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស:

- **ឃ្នាំមើលការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សដែលប្រព្រឹត្តដោយបុគ្គលរបស់រដ្ឋ លើការរំលោភសិទ្ធិស្ត្រី និងការរំលោភសិទ្ធិកុមារ:** បុគ្គលិកធ្វើការស៊ើបអង្កេតលើករណីរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ដែលប្រព្រឹត្តដោយបុគ្គលរបស់រដ្ឋចំពោះការរំលោភបំពានលើស្ត្រី និងកុមារ ហើយជនរងគ្រោះត្រូវបានផ្តល់សេវាជួយជ្រោមជ្រែងតាមរយៈការធ្វើអន្តរាគមន៍ជាមួយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។
- **ការប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ និងកិច្ចការពារផ្នែកច្បាប់:** ជនរងគ្រោះត្រូវបានផ្តល់ជូននូវការប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ ហើយចំពោះករណីសំខាន់ៗទទួលបាននូវកិច្ចការពារផ្នែកច្បាប់ ដែលផ្តល់ជូនដោយក្រុមអ្នកប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់ និងក្រុមមេធាវីការពារសិទ្ធិមនុស្ស។
- **ការឃ្នាំមើលពន្ធនាគារ:** អ្នកស្រាវជ្រាវពន្ធនាគារធ្វើការឃ្នាំមើលពន្ធនាគារចំនួន ១៨ ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពនៅក្នុងពន្ធនាគារ និងដើម្បីធានាថាពិរុទ្ធជនទទួលបាននូវតំណាងផ្នែកច្បាប់។
- **ជំនួយផ្នែកវិជ្ជាសាស្ត្រ:** ក្រុមគ្រូពេទ្យផ្តល់សេវាវិជ្ជាសាស្ត្រដល់អ្នកទោស និងមន្ត្រីពន្ធនាគារចំនួន ១២ កន្លែង។ បន្ថែមពីលើនេះ ក៏ជួយផ្តល់សេវាវិជ្ជាសាស្ត្រ និងបញ្ជូនជនរងគ្រោះដោយការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សទៅកាន់មន្ទីរពេទ្យ។

ទំនាក់ទំនង និងការទាក់ទាញមតិគាំទ្រ:

- **ការហ្វឹកហ្វឺនសហគមន៍ អប់រំ និងការតស៊ូមតិ:** អ្នកហ្វឹកហ្វឺន និងអ្នកតស៊ូមតិធ្វើការអប់រំដល់សាធារណៈជនអំពីសិទ្ធិស្ត្រី និងសិទ្ធិកុមារ បង្កើតបណ្តាញការពារនៅតាមមូលដ្ឋាន និងធ្វើការតស៊ូមតិ ដើម្បីឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរសង្គម និងច្បាប់។
- **ការតស៊ូមតិជាសាធារណៈ និងតាមសហគមន៍:** ករណីរំលោភសិទ្ធិមនុស្សដែលស៊ើបអង្កេត ដោយលីកាដូ ត្រូវបានចងក្រងទុកនៅក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ ដើម្បីឱ្យមានភាពងាយស្រួលក្នុងការស្វែងរកព័ត៌មាន វិភាគ ផលិតជារបាយការណ៍ជាប្រចាំ (ការបោះពុម្ពផ្សាយរបាយការណ៍ និងរបាយការណ៍សោតទស្សន៍) ។

ចំពោះព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង:

លោកស្រីវេជ្ជបណ្ឌិត **ពុង ឈីវកេក** ប្រធានអង្គការលីកាដូ

អាសយដ្ឋាន: អង្គការលីកាដូ (សម្ព័ន្ធខ្មែរជំរឿន និងការពារសិទ្ធិមនុស្ស)

ផ្ទះលេខ ១៦ ផ្លូវលេខ ៩៩ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

ទូរស័ព្ទ: (៨៥៥) ២៣ ៧២៧ ១០២ / ៣៦៤ ៩០១ ទូរសារ: (៨៥៥) ២៣ ៧២៧ ១០២ / ២១៧ ៦២៦

អ៊ីម៉ែល: contact@licadho-cambodia.org គេហទំព័រ: <http://www.licadho-cambodia.org/>

មាតិកា

សេចក្តីសង្ខេប	I
១. សេចក្តីផ្តើម	១
សវ័តា	១
២. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ	២
ការសម្ភាសន៍	២
ធីនកំណត់នៃការសម្ភាសន៍	៣
៣. ព័ត៌មានទូទៅស្តីពីកុមារតូចៗនៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ	៤
៤. ការនៅក្នុងពន្ធនាគារ	៥
ស្ថានភាពបន្ទប់ឃុំឃាំង	៥
ប្តូរអាហារ និង ទឹក	៦
សម្លៀកបំពាក់	៨
សុខភាព និង ការវះកាត់	៩
ការជួបគ្រួសារ	១១
ពេលវេលាចេញក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំង	១១
ការឆប់រំ	១២
ការលេងកំសាន្ត	១៤
ការរំលោភចំពោះ	១៦
៥. ទិសដៅអនាគត	១៧
បញ្ហាសំខាន់ៗ	១៧
ការពង្រីកគម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយ	១៨
កែលំអរសេវាកម្មដែលមានស្រាប់	១៨
ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា	១៨
ការបញ្ចូលកុមារជាកូនៗរបស់ធុំពន្ធនាគារ	២១
៦. របាយការណ៍ពន្ធនាគារនីមួយៗ	២២
៧. ការផ្តល់អនុសាសន៍	២៨

សេចក្តីសង្ខេប

នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ អង្គការលីកាដូ សហការជាមួយអង្គការ ហ្វីហ្វិន (Horizons) បានចាប់ផ្តើម ធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវថ្នាក់ជាតិមួយស្តីពីស្ត្រីមានកូនតូចៗរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ។ គោលបំណងនៃការសិក្សានេះ គឺដើម្បីកំណត់នូវបញ្ហាសំខាន់ៗដែលស្ត្រី និងកុមារទាំងនោះកំពុងប្រឈមមុខ ខណៈពេលពួកគេជាប់ឃុំឃាំងក្នុង ពន្ធនាគារជាពិសេស បញ្ហាម្ហូបអាហារ សម្លៀកបំពាក់ សុខភាព និងអនាម័យ។ វិសាលភាព ដែលគម្រោងផ្តល់ ជំនួយកុមាររស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារបានធ្វើការដោះស្រាយនូវបញ្ហាទាំងនេះ និងពិនិត្យមើលនូវតម្រូវ ការសម្រាប់កម្មវិធីអប់រំ និងការកំសាន្តសម្រាប់កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ។

នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៩ មានស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ៦ នាក់ និងម្តាយដែលមានកូនតូចៗរស់នៅជាមួយ ៣៧ នាក់ ដែលមានកុមារតូចៗសរុប ៤០ នាក់ នៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជាចំនួន ១០ ដែលនៅភ្នំពេញ និងទីក្រុង ៩ ទៀត តាមបណ្តាខេត្ត។ ជីវិតនៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជា គឺជាជីវិតមួយដែលពោរពេញទៅដោយភាពគ្រោតគ្រាតយ៉ាងខ្លាំង សម្រាប់មនុស្សគ្រប់រូប ហើយជាពិសេស និងកាន់តែគ្រោតគ្រាតថែមទៀតនោះគឺ ជីវិតរបស់កុមារតូចៗដែល កើតនៅក្នុង ឬ តាមម្តាយមករស់នៅទីនោះ ក្រោយពីអស់ជម្រើសក្នុងការរកកន្លែងផ្សេងដើម្បីរស់នៅទៅហើយ។ កុមារទាំងនោះ ត្រូវបានដាក់ឱ្យរស់នៅក្នុងបន្ទប់តូចចង្អៀត ព្រមជាមួយនឹងការទទួលបាននូវម្ហូបអាហារ ទឹក ការ ថែទាំសុខភាព ការអប់រំ និងការលេងកំសាន្តដ៏តិចតួចជាទីបំផុត។ កុមារទាំងនោះ ត្រូវបានឃុំឃាំងនៅក្នុងស្ថាន ភាពមួយដែលទទួលបានផលប៉ះពាល់ដល់សុខភាពរាងកាយ ផ្លូវចិត្ត និងសុខុមាលភាពអារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំង ។

ទោះបីជាកុមារត្រូវបានច្បាប់អនុញ្ញាតឱ្យនៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារដល់អាយុ ៦ ឆ្នាំ ក៏ដោយ ក៏យើង សង្កេតឃើញថា មានកុមារមួយចំនួនបានបន្តស្នាក់នៅជាមួយម្តាយរហូតដល់អាយុ ៨ ឆ្នាំដែរ ។ កុមារទាំងនោះ ត្រូវតែបន្តស្នាក់នៅដោយសារតែពួកគេពុំដឹងទៅរស់នៅទីណា។ ដូច្នេះទោះបីជាអាជ្ញាធរអនុញ្ញាតឱ្យកូន តូចៗស្នាក់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារក៏ដោយ ក៏ត្រូវតែផ្តល់ការផ្គត់ផ្គង់ក្នុងកំរិតណាមួយឱ្យពួកគេបានរស់នៅ សមរម្យផង ។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

លីកាដូ សូមថ្លែងអំណរគុណដល់ An Samon, Bree Fitzgerald, Camilla Jordanwood និង Sky Rose ចំពោះការចូលរួមចំណែកនៅក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយនូវរបាយការណ៍នេះ ។

១. សេចក្តីផ្តើម

សវនករ

នៅឆ្នាំ២០០២ លីកាដូ បានចេញផ្សាយរបាយការណ៍មួយដែលមានចំណងជើងថា "អ្នកគ្មានទោសនៅក្នុងពន្ធនាគារ: ជារបាយការណ៍ស្តីពីសិទ្ធិរបស់កុមារដែលធំដឹងក្តីនៅក្នុងពន្ធនាគារ" ដោយបានរកឃើញថាកុមារតូចៗដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះពុំបានទទួលនូវការថែទាំសុខភាពឱ្យបានសមរម្យ ខ្វះខាតម្ហូបអាហារ ការអប់រំ និងសិទ្ធិមនុស្សជាមូលដ្ឋានជាដើម។ នៅឆ្នាំ២០០៣ លីកាដូ បានបង្កើតគម្រោងមួយមានឈ្មោះថា "គម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ" ដែលមានគោលបំណងដើម្បីផ្តល់អាហារបន្ថែម សម្លៀកបំពាក់ និងការថែទាំសុខភាពជាមូលដ្ឋានដល់កុមារតូចៗ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះក្នុងពន្ធនាគារទាំងនោះ តាមរយៈការបង្កើតដៃគូរវាងអង្គការ និងពន្ធនាគារមួយចំនួន។ បន្ទាប់ពីការបង្កើតគម្រោងនេះហើយ លីកាដូបានរកឃើញថា នៅមានកង្វះខាតមួយចំនួនទៀតដែលត្រូវជួយដល់កុមារតូចៗ និងម្តាយរបស់ពួកគេ ដូចជា ការទទួលបានការអប់រំ និងការលេងកំសាន្តជាដើម ។

ស្ត្រី និងកុមារនៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី ២ នាទីវាសិទ្ធិស្ត្រីអន្តរជាតិ

គោលបំណង:

- ផ្តល់នូវទិដ្ឋភាពទូទៅថ្នាក់ជាតិស្តីពីជីវិតនៅក្នុងពន្ធនាគារ និងកំណត់បង្ហាញនូវបញ្ហាសំខាន់ៗដែលកុមារ ម្តាយ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះទាំងនោះកំពុងប្រឈមខណៈជាប់ឃុំឃាំងក្នុងពន្ធនាគារ ។
- ពិចារណាអំពីវិសាលភាពដែលគម្រោងបានជួយឧបត្ថម្ភដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការនានា ដូចជា ម្ហូបអាហារ ទឹកស្អាត សម្លៀកបំពាក់ ការថែទាំសុខភាពជាមូលដ្ឋានព្រមទាំងវិវរកន្ធវិធី ដើម្បីកែលំអរសេវាកម្មនេះឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនាពេលអនាគត និង
- ពិចារណាអំពីវិធីដើម្បីពង្រីកគម្រោងឱ្យឆ្លើយតបនឹងតម្រូវការអប់រំ និងការលេងកំសាន្តរបស់កុមារតូចៗ និងស្ត្រីជាប់ឃុំឃាំងទាំងនោះ ។

២. វិធីសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃនូវប្រសិទ្ធភាពរបស់គម្រោងនេះ (បញ្ហាចម្បង គឺពាក់ព័ន្ធនឹងការរស់នៅរបស់ស្ត្រីក្នុងពន្ធនាគារ) និងរៀបចំកម្មវិធីនេះសារឡើងវិញដែលជាការឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការអប់រំ និងការលេងកំសាន្តរបស់ស្ត្រី និងកុមារតូចៗទាំងនោះ ។

ការសម្ភាសន៍

សមាជិកក្រុមស្រាវជ្រាវបានសម្ភាសន៍ខ្លីៗជាមួយស្ត្រីមានផ្ទៃពោះចំនួន ៦ នាក់ និងម្តាយដែលមានកូនរស់នៅជាមួយក្នុងពន្ធនាគារចំនួន ៣២ នាក់ ក្នុងចំណោមស្ត្រី ៣៧ នាក់ ដែលកំពុងរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជានាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ (នៅភ្នំពេញ និងក្រុងនានាតាមបណ្តា ខេត្តចំនួន ៩) ។ ម្តាយចំនួន ៥ នាក់ពុំអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមការងារសម្ភាសន៍ទេ ។ ដូច្នោះ ជាលទ្ធផលមានតែកុមារ ៣៤ នាក់ប៉ុណ្ណោះក្នុងចំណោមកុមារទាំងអស់ ៤០ នាក់រស់នៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជាដែលបានចូលរួមក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះ ។ ការសម្ភាសន៍ត្រូវបានធ្វើនៅក្នុងពន្ធនាគារដោយមានការត្រួតពិនិត្យពីសំណាក់ឆ្នាំពន្ធនាគារ ។

ក្រុមការងារស្រាវជ្រាវមិនបានសម្ភាសន៍កុមារតូចៗទេ ដោយកុមារ ២៨ នាក់ ក្នុងចំណោមទាំង ៣៤ នាក់នោះមានអាយុតិចជាង ៥ ឆ្នាំ ហើយភាគច្រើនមិនទាន់ចេះនិយាយ ឬ អាចនិយាយបានតិចតួចពេក ។ ដោយបារម្ភបញ្ហានានារបស់កុមារទាំងនោះ ដែលត្រូវធ្វើការសិក្សាស្វែងយល់នៅក្នុងការស្រាវជ្រាវនេះ និងការព្រួយបារម្ភរបស់មនុស្សពេញវ័យនៅក្នុងពន្ធនាគារ លីកាដូបានសម្ភាសន៍ជាមួយម្តាយជំនួសកូនៗរបស់ពួកគាត់វិញ ។

ក្រុមការងារក៏បានសម្ភាសន៍ជាមួយប្រធាន ឬ អនុប្រធានពន្ធនាគារ និងឆ្នាំពន្ធនាគារចំនួន ៣៥ នាក់នៅ

ក្នុងពន្ធនាគារចំនួន ១០ ដែលមានកុមារតូចៗរស់នៅ។ ក្រុមការងារក៏បានសួរសំណួរមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធនឹងកូនៗ
របស់ឆ្មាំ ដែលអាចត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីអប់រំ និងលេងកំសាន្តរបស់គម្រោងផងដែរ ។

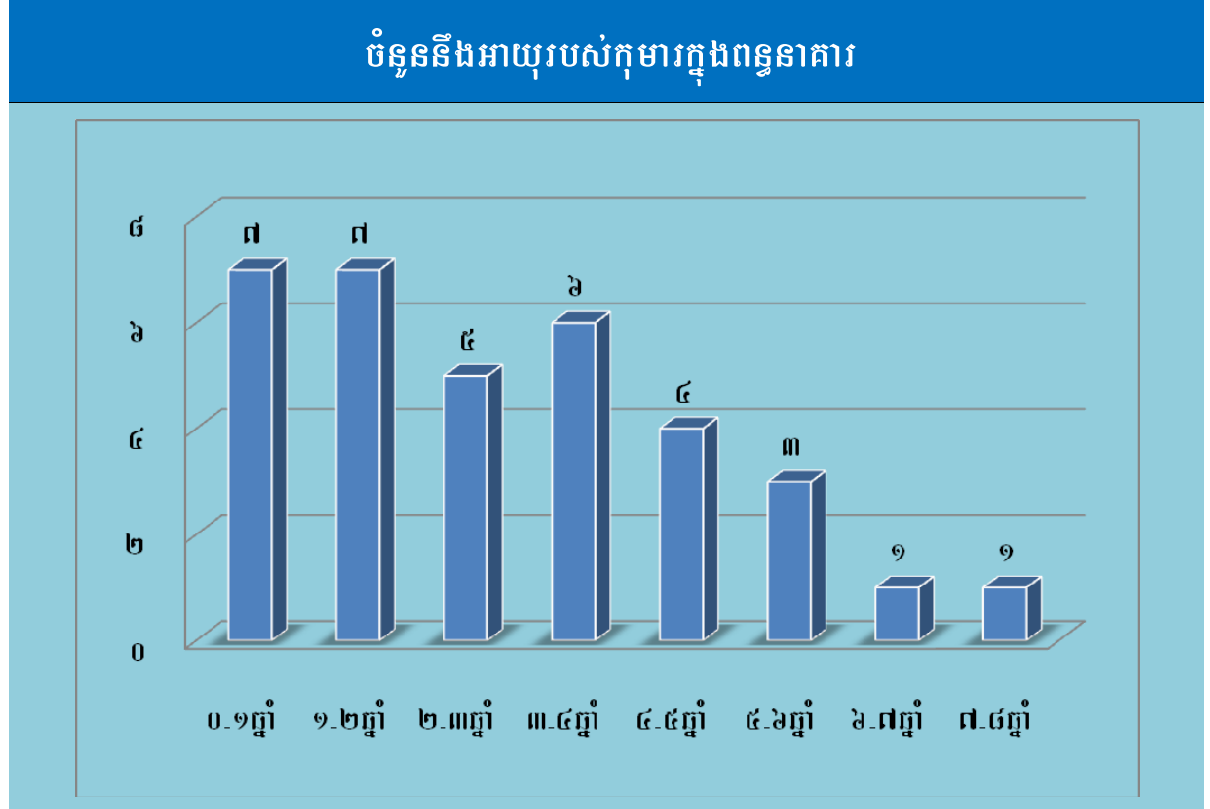
ផែនការណ៍នៃការសម្ភាសន៍

ការសម្ភាសន៍ជាមួយអ្នកទោសត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងពន្ធនាគារដោយមានវត្តមានឆ្មាំពន្ធនាគារ ឬក៏អ្នក
ទោសផ្សេងៗទៀតផងដែរ ។ នៅពេលដែលអ្នកស្រាវជ្រាវបានព្យាយាមរកកន្លែងសម្ភាសន៍ឱ្យឆ្មាំពីការស្តាប់ពួ
របស់ឆ្មាំ គឺជារឿងមិនអាចធ្វើទៅបានទាល់តែសោះ ហើយអ្នកទោសស្រីទាំងនោះមិនហ៊ាននិយាយឱ្យអស់ពីចិត្ត
ឡើយ ។

៣. ព័ត៌មានទូទៅស្តីពីកុមារតូចៗនាវាជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ

ក្នុងចំណោមស្ត្រីទាំង ៣៨ នាក់ ដែលបានចូលរួមផ្តល់សម្ភាសន៍មាន ១៩ នាក់ គឺជាទណ្ឌិត និង ១៩ នាក់ ទៀតជាពិរុទ្ធជន ។

ហើយក្នុងចំណោមកុមារតូចៗទាំង ៣៤ នាក់ ដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយមាន ១៤ នាក់មាន អាយុក្រោម ២ ឆ្នាំ ១១ នាក់ មានអាយុ ២ ឬ ៣ ឆ្នាំ ហើយ ៩ នាក់មានអាយុចន្លោះពី ៤ ទៅ ១១ ឆ្នាំ ។

៤. ការនៅក្នុងពន្ធនាគារ

ស្ថានភាពបន្ទប់ឃុំឃាំង

ភាពចង្អៀតណែន និងពុំសូវមានខ្យល់ចេញចូលគ្រប់គ្រាន់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងនីមួយៗជាកត្តាគួរឱ្យព្រួយ បារម្ភបំផុតសម្រាប់កុមារតូចៗ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ជាពិសេសនៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ និងពន្ធនាគារតាខ្មៅ ។

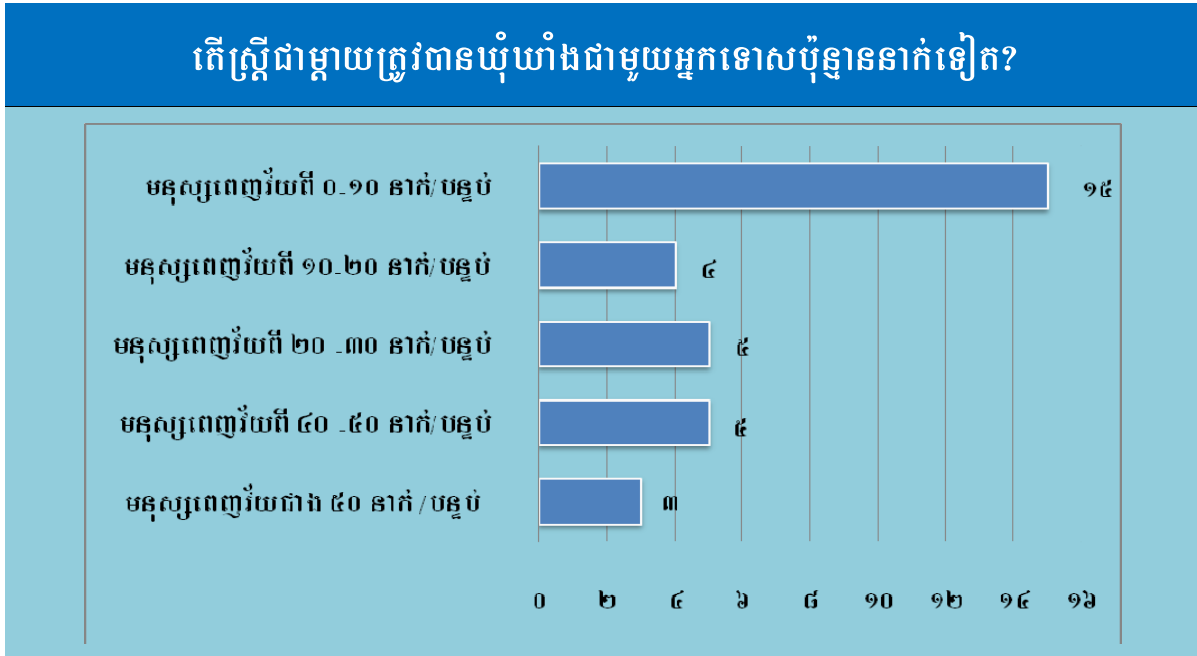
មណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ នៅភ្នំពេញគឺជាពន្ធនាគារមួយដែលមានអ្នកទោសច្រើនជាងគេបំផុតនៅក្នុងបន្ទប់ ឃុំឃាំងនីមួយៗ ដោយអ្នកទោសស្ត្រីដែលមានកូនរស់នៅជាមួយចំនួន ៧ នាក់ ឃុំឃាំងជាមួយស្ត្រីជាង ៤០ នាក់ ទៀត។ នៅពន្ធនាគារតាខ្មៅ ក៏មានអ្នកទោសជាច្រើននាក់ដែរនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងនីមួយៗ ដោយអ្នកទោសស្ត្រី មានកូនរស់នៅជាមួយទាំងអស់ត្រូវបានឃុំឃាំងជាមួយអ្នកទោសស្ត្រី ២៩នាក់ផ្សេងទៀត ។ ចំណែកនៅពន្ធនាគារ ខេត្តកំពង់ចាម និងខេត្តកំពង់ឆ្នាំង កុមារតូចៗ ម្តាយ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះទាំងអស់ ត្រូវបានឃុំឃាំងជាមួយគ្នានៅ ក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងជាច្រើនដែលក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងនីមួយៗមានពី ១០ ទៅ ២០ នាក់។ នៅពន្ធនាគារផ្សេងៗទៀត ម្តាយ និងកូនៗត្រូវបានឃុំឃាំងនៅក្នុងបន្ទប់ដែលមានមនុស្សតិចជាង ១០ នាក់ ។

របាយការណ៍ស្តីពីភាពចង្អៀតណែនខ្លាំង ការខ្វះខាតដកដង្ហើមក្តៅខ្លាំង និងការពុលដោយផ្សែងបរិបាន ធ្វើឱ្យអ្នកទោសជាច្រើន (ដូចជាកុមារតូចៗ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងទារកមិនទាន់កើត) រងគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាព យ៉ាងខ្លាំងជាពិសេសជម្ងឺរងេបេង។ រងេបេង គឺជាជម្ងឺមួយប្រភេទដែលឆ្លងតាមរយៈការដកដង្ហើម ដូច្នេះហើយអ្នកណា ដែលនៅជិតៗអ្នកជម្ងឺក្នុងរយៈពេលយូរ ញឹកញាប់ ឬ រស់នៅក្នុងកន្លែងតូចចង្អៀតជាមួយអ្នកជម្ងឺក្នុងបរិយាកាស ខ្វះខាតអាកាស អ្នកទាំងនោះសុទ្ធតែងាយឆ្លងជម្ងឺរងេបេងនេះជាទីបំផុត ។

ទោះបីជាអ្នកទោសដែលមានរោគសញ្ញាជម្ងឺរងេបេង ត្រូវបានដាក់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងដាច់ដោយឡែកនៅ ឆ្ងាយពីអ្នកទោសភាគច្រើនក៏ដោយ ក៏គ្រោះថ្នាក់នៃការឆ្លងមេរោគនេះនៅតែមានអត្រាខ្ពស់ដែរ ដោយបន្ទប់ ដែលត្រូវដាក់អ្នកកើតរងេបេងនោះនៅមិនឆ្ងាយពីបន្ទប់អ្នកទោសផ្សេងទៀត ព្រមទាំងពុំសូវមានខ្យល់អាកាសគ្រប់ គ្រាន់ទៀតផង។ នៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ ស្ត្រី និងកុមារត្រូវបានដាក់នៅក្នុងបន្ទប់មួយដែលនៅជាប់បន្ទប់អ្នក ទោសមានជម្ងឺរងេបេង។ ទោះបីជាមានការដាក់នៅដាច់ពីគ្នាក៏ដោយ ក៏អ្នកទោសដែលមានជម្ងឺរងេបេងទាំងនោះនៅ តែត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាជាប្រចាំជាមួយស្ត្រី និងកុមារដែលនៅបន្ទប់ជាប់គ្នានោះដែរ ហើយដោយសារតែបញ្ហានេះ ស្ត្រីមួយចំនួនបានបញ្ជូនកូនរបស់ខ្លួនចេញឱ្យទៅរស់នៅមួយមិត្តភ័ក្ត ឬ សាច់ញាតិ ក្រៅពន្ធនាគារ។ ម្តាយភាគច្រើនបាននិយាយថា ជារឿយៗកូនៗរបស់ពួកគេតែងតែក្តៅខ្លួន និងបែកញើសនៅ ពេលយប់អាស្រ័យ ដោយសិក្សាភាពក្តៅខ្លាំងនៅក្នុងបន្ទប់ ហើយទោះបីជាឈឺច្រន់យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនអាច

ទទួលបានការព្យាបាលភ្លាមៗក្នុងពេលយប់នោះដែរ គឺត្រូវរងចាំរហូតដល់ព្រឹកថ្ងៃបន្ទាប់ ។

ការទទួលបាននូវការថែទាំសុខភាពសមរម្យអាចជួយកាត់បន្ថយការឆ្លងជម្ងឺ និងមេរោគផ្សេងៗ ។

ម្ហូបអាហារ និង ទឹក

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបច្ចុប្បន្នបានផ្តល់ថវិកាចំនួន ២,៨០០ រៀលសម្រាប់អ្នកទោសម្នាក់ក្នុង ១ ថ្ងៃចំណែក កូនតាមម្តាយទទួលបានពាក់កណ្តាលនៃរបបម្តាយ ១,៤០០ រៀលក្នុង ១ ថ្ងៃ ចាប់ពីឆ្នាំ២០០៩ មក ដែលកាលពី មុនត្រឹមតែ ១,៥០០ រៀលប៉ុណ្ណោះ សម្រាប់អ្នកទោសម្នាក់ និងកូនតាមម្តាយពុំបានទទួលឡើយ ។ ថវិកា ២,៨០០ រៀលនេះ គឺសម្រាប់ចំណាយទៅលើម្ហូបអាហារ ទឹក អគ្គិសនី សម្លៀកបំពាក់ និងការចំណាយផ្សេងៗទាំងអស់ ។ បច្ចុប្បន្ននេះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងកុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ នៅតែពុំទាន់បានទទួលជំនួយឧបត្ថម្ភបន្ថែមលើម្ហូប អាហារ ទឹក ឬថ្នាំពេទ្យគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ ។ ទោះបីជាអាជ្ញាធរពន្ធនាគារមានករណីកិច្ចក្នុងការផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងការថែទាំសុខភាពដល់ម្តាយ និងកូនៗនៅក្នុងពន្ធនាគារ^១ ក៏ដោយក៏ស្ត្រីជាមួយទាំងឡាយនៅតែជួបប្រទះនូវ ការលំបាក ។ នៅក្នុងកិច្ចសម្ភាសន៍អ្នកទោសស្ត្រីមួយចំនួនបានលើកឡើងថា រាជរដ្ឋាភិបាលបានសន្យាផ្តល់របប អាហារប្រចាំថ្ងៃថ្មី ហើយបញ្ហានេះត្រូវបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ ដោយប្រធានពន្ធនាគារដោយបានពន្យល់ថា គេ សង្ឃឹមថានឹងបានទទួលប្រាក់ឧបត្ថម្ភ ១,៣០០ រៀល បន្ថែមទៀតសម្រាប់មនុស្សពេញវ័យ និង ១,៤០០រៀល

^១ មាត្រា ១៨ ខ នៃប្រកាសលេខ ២១៧ របស់ក្រសួងមហាផ្ទៃចេញថ្ងៃទី ៣០ មីនា ១៩៩៨

សម្រាប់កុមារ។ ការផ្តល់ប្រាក់របបបន្ថែមនេះ មិនទាន់ធ្លាក់មកនៅឡើយទេហើយក៏មិនទាន់ច្បាស់ថា ពេលណា នឹងទទួលបានដែរ។

កង្វះខាតម្ហូបអាហារ និង ទឹក

“នៅពេលដែលកូនប្រុសរបស់ខ្ញុំ វាហៅ វាទាររកបាយ ហើយពេលដែលខ្ញុំគ្មាន បាយឱ្យ វាកាន់បានដើរសុំបាយគេ”។
សម្តីរបស់ស្ត្រីជាម្តាយម្នាក់នៅមណ្ឌល អប់រំកែប្រែទី២។

“ខ្ញុំពុំសូវមានទឹកដោះគ្រប់គ្រាន់ឱ្យកូនខ្ញុំ បៅទេ ដូច្នោះខ្ញុំយកទឹកស្អុយបញ្ចុកវា ដែលធ្វើឱ្យវាមានជម្ងឺរាគ”។
សម្តីរបស់ស្ត្រីជាម្តាយនៅពន្ធនាគារ ខេត្តកំពង់ចាម។

ទោះបីជាម្តាយ និងកូនៗបច្ចុប្បន្នបានទទួល ម្ហូបអាហារ និង ទឹកបន្ថែមតាមរយៈគម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅជាមួយម្តាយ ក្នុងពន្ធនាគារ ដែលជាការបន្ថែមពីលើរបបអាហារដែលទទួលបានពី ពន្ធនាគារក៏ដោយក៏ស្ត្រីចំនួន ៦៦% និងកុមារ ៦៣%ដែលបានផ្តល់ការ សម្ភាសន៍បាននិយាយថា ពួកគេនៅមិនទាន់ទទួលបានម្ហូបអាហារហូប ចុកគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយដែរ។ អាស្រ័យដោយទឹកដោះមិនគ្រប់គ្រាន់ ស្ត្រីមួយចំនួនបានប្រើប្រាស់ទឹកស្អុយ ទឹកមិនបានច្រោះ និងបាយធ្វើជា អាហារបន្ថែមពីលើទឹកដោះម្តាយ។ កុមារធំៗដែលពុំមានអាហារហូប ចុកគ្រប់គ្រាន់តែងតែយំ និងសុំបាយគេហូប ឬ ដើររើសម្ហូបអាហារ ដែលគេបោះចោលក្នុងធុងសម្រាម។

អ្នកទោសត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យទទួលបានម្ហូបអាហារបន្ថែមពីសាច់ ញាតិរបស់ខ្លួន ប៉ុន្តែតាមការស្រាវជ្រាវបានឱ្យដឹងថា មានតែស្ត្រី ៣៥%ប៉ុណ្ណោះក្នុងចំណោមអ្នកផ្តល់សម្ភាសន៍បាន ទទួលបានម្ហូបអាហារបន្ថែមពីបងប្អូនសាច់ញាតិ ហើយមានស្ត្រីជាច្រើនបាននិយាយថា ដើម្បីយកម្ហូបអាហារចូលមក បានលុះត្រាតែបង់លុយឱ្យឆ្នាំ និងខ្លះទៀតនិយាយថា ទោះបីមានការឧបត្ថម្ភពីគ្រួសារក៏នៅតែខ្វះខាតដែរ។ ស្ត្រី ជាម្តាយមួយចំនួនទទួលបានការឧបត្ថម្ភពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានាដូចជា NAAA អង្គការកុមារមេគង្គ និង ស្ថានទូតម៉ាល់តាជាដើម។ ប៉ុន្តែស្ត្រីមួយចំនួនត្រូវបានឃុំឃាំងយ៉ាងឆ្ងាយពីគ្រួសាររបស់ខ្លួន ដូច្នោះពុំដែលបាន ទទួលបានការឧបត្ថម្ភពីគ្រួសារទាល់តែសោះ ក៏ដូចជាគ្មានថវិកាសម្រាប់ទិញទំនិញពិធីពន្ធនាគារដែលទាំងនេះ គឺជា កត្តាដែលពួកគេមិនអាចទទួលបានអាហារបន្ថែម។

បរិមាណ និងគុណភាពម្ហូបអាហារដែលស្ត្រីជាម្តាយទទួលបានមានភាពខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំងពីពន្ធនាគារមួយ ទៅពន្ធនាគារមួយទៀត និងអាស្រ័យទៅលើការជួយឧបត្ថម្ភមួយភាគធំពីខាងក្រៅដែលមានភាពខុសគ្នាពីមនុស្ស ម្នាក់ទៅម្នាក់ទៀត។ ឧទាហរណ៍ នៅពន្ធនាគារខេត្តបាត់ដំបង អ្នកទោសពីរនាក់បានផ្តល់ព័ត៌មានខុសគ្នាយ៉ាងខ្លាំង អំពីម្ហូបអាហារ។ ម្នាក់ដំបូងនិយាយថា គាត់ហូបបាយសម្លដែលមានត្រី និងបន្លែ ហើយពុំមានការតូញត្រែរអំពី ម្ហូបអាហារទេ។ ចំណែកស្ត្រីម្នាក់ទៀតនៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយគ្នានេះបានរៀបរាប់ថា រាល់ពេលគាត់មានតែ បាយជាមួយសម្លដែលមានតែបន្លែ ព្រមទាំងបញ្ជាក់ថា ម្ហូបអាហារទាំងនោះធ្វើមិនស្អាតទេ ហើយថែមទាំងចំអិន

[៨] របាយការណ៍សង្ខេប អង្គការ លីកាដូ

មិនបានឆ្លើយតបទៀត។ ភាពខុសគ្នារវាងស្ត្រីទាំងពីរនាក់ ប្រហែលជាបណ្តាលមកពីការទទួលបាននូវអាហារពី ខាងក្រៅដោយស្ត្រីទី១ និងយាយថា គាត់ទទួលបានរបបអាហារពីអង្គការ និងសាច់ញាតិមកសួរសុខទុក្ខគាត់ ហើយ ស្ត្រីទី២ មិនបាននិយាយអំពីការទទួលបានម្ហូបអាហារបន្ថែមពីក្រុមគ្រួសារឡើយ ។

បន្ទាប់ពីការបង្កើតនូវមជ្ឈមណ្ឌលថែទាំកុមារនៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ របបអាហារសម្រាប់កុមារត្រូវ បានកាត់បន្ថយអស់៥០%ទៅមជ្ឈមណ្ឌលនេះ។ គេបាននិយាយថា ស្ថានភាពម៉ាល់តាម្នាក់ៗបានផ្តល់ម្ហូបអាហារ ដោយផ្ទាល់ដល់ម្តាយហើយបានប្រាប់ម្តាយថា កុមារនៅមជ្ឈមណ្ឌលថែទាំកុមារទទួលបានរបបអាហារបីពេល ក្នុង១ថ្ងៃ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងកុមារទាំងនោះទទួលបានតែពីពេលប៉ុណ្ណោះក្នុង១ថ្ងៃ ។

បរិមាណសារធាតុចិញ្ចឹមនៃអាហារ

យោងតាមការសម្ភាសន៍ស្ត្រីជាម្តាយទាំងឡាយ បានបង្ហាញនូវការព្រួយបារម្ភអំពីគុណភាព និងបរិមាណ សារធាតុចិញ្ចឹមនៃម្ហូបអាហារដែលពន្ធនាគារបានផ្តល់ឱ្យមានកម្រិតទាប ដែលជាកត្តានាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់សុខភាព ព្រមទាំងមិនអាចធ្វើឱ្យកូនៗរបស់ពួកគេមានការលូតលាស់បានពេញលេញ។ មានអ្នកខ្លះនិយាយថា ចុងភៅភាគ ច្រើនតែងលាងសំអាតបន្លែ ត្រី សាច់មិនសូវស្អាត ដែលស្ទើរតែមិនអាចហូបបាន ហើយឯបាយវិញជូនកាលខ្លោច ជូនកាលឆៅក៏មានដែរ ពេលខ្លះសម្លមានក្លិនស្អុយ។ អ្នកខ្លះនិយាយថា ម្ហូបអាហារបែបនេះ ហើយដែលបណ្តាល ឱ្យកូនៗរបស់ពួកគេឈឺ ដោយពួកគេតែងតែរោគ និងកើតមានជម្ងឺគ្រុនក្តៅ។

នៅពន្ធនាគារខ្លះ បានទទួលការឧបត្ថម្ភបន្ថែមជាត្រី និងអង្ករ ហើយពន្ធនាគារខ្លះទៀតបានទទួលការ ឧបត្ថម្ភតែអង្ករប៉ុណ្ណោះ និងទឹកដោះគោសម្រាប់កុមារតូចៗ។ ម្តាយមួយចំនួនបានលើកឡើងថា របបអាហារ ដែលពួកគាត់ទទួលបានពីអ្នកម្ចាស់ជំនួយពុំបានផ្តល់នូវសារធាតុចិញ្ចឹម ដែលពួកគេត្រូវការសម្រាប់ការលូតលាស់សុខ ភាពទេ ពីព្រោះថាខ្លះបន្លែ និងសាច់ស្រស់ដែលជាប្រភពនៃជាតិដែក និងប្រូតេអ៊ីន។

លទ្ធភាពនៃការទទួលបានទឹកស្អាត

ស្ត្រី និងកុមារមួយចំនួនធំពុំបានទទួលទឹកចម្រោះស្អាតសម្រាប់ផឹកទេ។ ពន្ធនាគារមួយចំនួនពុំមាន បណ្តាញទឹកស្អាតទៅដល់ទេ ហើយពួកគេពឹងផ្អែកមួយភាគធំលើទឹកអណ្តូង ឬ ទឹកភ្លៀងត្រងទុកដាក់ក្នុងធុង។ ទឹកភ្លៀងដែលរក្សាទុកនៅក្នុងធុងច្រើនតែប្រើប្រាស់មិនគ្រប់គ្រាន់ទេ។ ប្រធានពន្ធនាគារខេត្តកោះកុងបានលើក ឡើងថា ប្រសិនបើមានធុងទឹកធំៗច្រើនសម្រាប់រក្សាទឹកទុក នោះអាចដោះស្រាយបញ្ហាបាន ។

សម្លៀកបំពាក់

ទោះបីជាម្ចាស់ជំនួយបានផ្តល់សម្លៀកបំពាក់ដល់ស្ត្រី និងកុមារក៏ដោយក៏ស្ត្រីជាម្តាយភាគច្រើនលើកឡើង

ថា កូនៗរបស់ពួកគេមិនទាន់មានសម្លៀកបំពាក់ និងរបស់របរសម្រាប់លេងឱ្យគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ ។

សុខភាព និង ការថែទាំ

ការឈឺជាញឹកញាប់

យោងតាមការសម្ភាសន៍ជាមួយស្ត្រី និងឆ្នាំពន្ធនាគារបានឱ្យដឹងថា កុមារតែងតែឈឺជាញឹកញាប់កើតជម្ងឺ ឆ្លង និងជម្ងឺប្រភេទផ្សេងៗ ។ ជាទូទៅជម្ងឺដែលតែងតែកើតញឹកញាប់ជាងគេគឺ គ្រុនក្តៅ រាគ ជម្ងឺផ្លូវដង្ហើម ជម្ងឺ សើរស្បែក ឬ កមរមាស់ ចៃ និងរបេងជាដើម ។ តាមសម្តីស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍បានលើកឡើង ថាបញ្ហាទាំង គឺបណ្តាលមកពីកង្វះម្ហូបអាហារ និងទឹកស្អាតសម្រាប់ផឹក កង្វះការថែទាំសុខភាព និងអនាម័យ ។ ការមិនបាន ព្យាបាលជម្ងឺនានាក្នុងស្ថានភាពបែបនេះ នឹងអាចបណ្តាលឱ្យមានការឆ្លងរាលដាលយ៉ាងឆាប់រហ័ស (ជាពិសេស សម្រាប់កុមារតូចៗ) និងជាកត្តាមួយបណ្តាលឱ្យមានកំណើននូវមរណៈកុមារនៅកម្ពុជា^២ ។ កង្វះការថែទាំសុខភាព គ្រប់គ្រាន់ ជម្ងឺ និងមេរោគនានាអាចឆ្លងទៅមនុស្សទាំងឡាយដែលនៅជិតៗនោះបានយ៉ាងងាយ ហេតុនេះ ស្ត្រី និង កុមារអាចប្រឈមគ្រោះថ្នាក់ខ្លាំងជាទីបំផុត ។

ការទទួលសេវាសុខភាព

ទោះបីជាមានការផ្តល់ជំនួយផ្នែកសុខាភិបាលខ្លះ ៗតាមរយៈអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយចំនួនក៏ដោយ ក៏ស្ត្រី និងកុមារនៅក្នុងពន្ធនាគារមិនទាន់បានទទួលបាន ការព្យាបាលគ្រប់គ្រាន់ និងទាន់ពេលវេលានៅឡើយដែរ នៅពេលដែលពួកគាត់ឈឺឬមានជម្ងឺ ។ យោងតាមប្រធាន ពន្ធនាគារមួយចំនួនពន្ធនាគារខ្លះ ពុំមានថ្នាំរក្សាទុកបាន គ្រប់គ្រាន់ទេ ហើយនៅពេលអ្នកណាត្រូវការជួបគ្រូពេទ្យម្តងៗស្ទើរមិនអាចចូលជួបបានផង ។ ការព្យាបាលនៅ ពេលយប់គឺជួបបញ្ហាលំបាកច្រើនណាស់ជាពិសេសចំពោះស្ត្រី និងកុមារដែលត្រូវរងថវិកាដល់ថ្ងៃស្អែក ។ ប្រសិន បើកុមារមានជម្ងឺធ្ងន់ធ្ងរ នោះគេត្រូវបញ្ជូនទៅមន្ទីរពេទ្យខេត្តជាមួយម្តាយដោយមានកិច្ចការពារយ៉ាងដិតដល់ ដោយឆ្នាំ ដែលនេះជាបញ្ហាមួយដោយមិនអាចរៀបចំបានក្នុងរយៈខ្លីឡើយ ។ បើពុំមានថវិកាដើម្បីទិញថ្នាំពី ឆ្នាំពន្ធនាគារទេ ស្ត្រី និងកុមារមួយចំនួនត្រូវរងថវិកាដល់ថ្ងៃណាមួយគ្រូពេទ្យមានថ្នាំ ឬ មានលទ្ធភាពចំណាយ

“យើងចង់ឱ្យមានមណ្ឌលថែទាំសុខភាព ដើម្បីងាយ ស្រួលក្នុងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយគ្រូពេទ្យ និង ទទួលបានថ្នាំពេទ្យគ្រប់គ្រាន់ ពេលណាកូនៗរបស់ យើងឈឺ ។” សម្តីរបស់ស្ត្រីជាម្តាយនៅពន្ធនាគារ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង ។

^២ ក្នុងចំណោមកុមារស្លាប់ ១០៦ នាក់ ក្រសួងសុខាភិបាលបានប៉ាន់ស្មានថា ៣១.១% គឺបណ្តាលមកពីជម្ងឺរាគ ហើយ ៤១.៥% បណ្តាលមក ពីបណ្តាលមកពីជម្ងឺក្អក ៦៦% បណ្តាលមកពីគ្រុនក្តៅ : វិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ វិទ្យាជាតិស្ថានស្ថិតិ (កម្ពុជា) និង ORO Macro ។ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវអំពីប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាព ឆ្នាំ ២០០៥ និង ២០០៦ ទំព័រ ១៣៣ ។

លើសេវាកម្មសុខាភិបាលណាមួយដែលចាំបាច់នោះ ។

ការថែទាំសុខភាពមុន និង ក្រោយពេលសម្រាលកូន

“ខ្ញុំចង់ឱ្យមានកម្មវិធីពិសេសមួយ សម្រាប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ដើម្បីឱ្យ យើងងាយយល់អំពីរបៀបថែរក្សា សុខភាពរបស់យើង នៅពេលមាន ផ្ទៃពោះរបៀបសម្រាលកូន របៀប បំបៅដោះកូន និងរបៀបប្រើប្រាស់ ថ្នាំឱ្យបានត្រឹមត្រូវ” ។
សម្តីស្ត្រីជាមួយម្នាក់នៅមណ្ឌល អប់រំកែប្រែទី ២ ។

ពន្ធនាគារកម្ពុជាបច្ចុប្បន្ន ពុំបានផ្តល់ការថែទាំសុខភាពមុន និង ក្រោយពេលសម្រាលកូនដល់អ្នកទោសឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ ។ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ៥ នាក់ក្នុងចំណោម ៦នាក់នៅក្នុងពន្ធនាគារ ៣ផ្សេង គ្នាដែលបានផ្តល់សម្ភាសន៍ដល់ការស្រាវជ្រាវនេះបានអះអាងថា នៅមុន ពេលក្នុងពេល និងក្រោយពេលសម្រាលកូន ពួកគេពុំបានទទួលការថែ ទាំសុខភាពបានគ្រប់គ្រាន់ទេ ហើយទាំងអស់គ្នាសុទ្ធតែបានបង្ហាញនូវ ការខ្លាចខ្លាស់ពាក់ព័ន្ធនឹងសុខភាពរបស់ពួកគេ ។

ភាគច្រើនមិនត្រូវបានព្យាបាលដោយគ្រូពេទ្យ ឬបានទទួលការ ពិនិត្យផ្ទៃពោះនៅមុនពេលសម្រាលកូនទេ ដូច្នេះពួកគេក៏ពុំបានទទួល វិភាគមិន ការចាក់ថ្នាំបង្ការ ឬ ថ្នាំពេទ្យចាំបាច់ដើម្បីធានានូវការលូត

លាស់ប្រកបដោយសុខភាពបរិបូណ៌របស់ទារកមិនទាន់កើតផងដែរ ។

ទោះបីជាផែនការសម្រាលកូនត្រូវបានត្រៀមទុកនៅចុងនៃខែទី៧នៃការមានផ្ទៃពោះក៏ដោយ^៣ ប៉ុន្តែ ជាក់ស្តែងវាកម្រណាស់សំរាប់ឱ្យមានការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសំរាលនោះ ។

ស្ត្រីផ្តល់សម្ភាសន៍មួយចំនួនបានឱ្យដឹងថា ពួកគេមិនសូវដឹង ឬ មិនដឹងសោះអំពីកាលបរិច្ឆេទនៃការ សម្រាលកូនរបស់ខ្លួន ។ ទោះបីជាអ្នកផ្តល់ព័ត៌មានសំខាន់ៗសុទ្ធតែជាមនុស្សធ្វើការនៅក្នុងពន្ធនាគារ ហើយបាន អះអាងថា បច្ចុប្បន្ននេះកម្រមានស្ត្រីណាសម្រាលកូនក្នុងពន្ធនាគារណាស់ ដោយគេច្រើនតែបញ្ជូនទៅសម្រាល នៅមន្ទីរពេទ្យ ប៉ុន្តែក៏មានអ្នកទោសម្នាក់ដែលយើងបានសម្ភាសន៍បាននិយាយថានាងគិតថា នាងប្រហែលជាត្រូវ សម្រាលកូននៅពន្ធនាគារ ។

ការសម្រាលកូនពេលយប់ គឺជាការបន្ថែមនូវភាពស្មុគស្មាញថែមទៀត ដោយហេតុថា ពុំមានផែនការ រៀបចំទុកជាមុនដើម្បីសម្រាលកូននេះឡើយ ។ ស្ត្រីមួយចំនួនបានបង្ហាញនូវការព្រួយបារម្ភថា ប្រសិនបើពួកគេ សម្រាលកូននៅពេលយប់ នោះពួកគេមិនអាចទទួលបានការជំនួយផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រដល់ការសម្រាលកូនឡើយ ។ ការសម្រាលកូនពេលយប់ ទោះបីជាមិនសូវញឹកញាប់ក៏ដោយ ប៉ុន្តែវាអាចកើនឡើងពេលណាមួយ ។

^៣ សេចក្តីប្រកាស ២១៧ ភាគ ៣.១១

ការថែទាំសុខភាពនៅមុន និងក្រោយពេលសម្រាលកូន ក្នុងពន្ធនាគារគឺមានលក្ខណៈខ្វះខាតយ៉ាងខ្លាំង ហើយស្ត្រីពុំបានចូលរួមក្នុងកម្មវិធីរៀនសូត្រ អំពីរបៀបថែទាំកូនក្នុងកំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះព្រមទាំងរបៀបសម្រាលកូន និងរបៀបបំបៅដោះកូនក៏ដូចជា ការថែទាំទារកក្រោយពេលសម្រាលផងដែរ។ សូម្បីតែស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ដែលបានផ្តល់សម្ភាសន៍សុទ្ធតែមានចេតនាទុកកូននៅក្នុងពន្ធនាគារបន្ទាប់ពីសម្រាលកូនរួច ប៉ុន្តែគ្មានស្ត្រីណាម្នាក់បានទទួលការអប់រំអំពីរបៀបថែទាំទារកឡើយ ហើយតម្រូវឱ្យមានការថែទាំសុខភាពនៅមុន និងក្រោយពេលសម្រាលកូនឱ្យបានកាន់តែប្រសើរជាងនេះថែមទៀត ដើម្បីធានាឱ្យស្ត្រីមានជំនាញក្នុងការថែទាំផ្នែកសុខភាព និងអារម្មណ៍ដែលពួកគេត្រូវការ។

“ប្រសិនបើខ្ញុំសម្រាលកូនក្នុងពន្ធនាគារ ខ្ញុំនឹងឯកការតែម្នាក់ឯងជាពិសេសពេលយប់។ ខ្ញុំបានលឺថា មានស្ត្រីម្នាក់សម្រាលកូនតែម្នាក់ឯង ហើយនាងរងចាំរហូតដល់ទារកនោះស្ទើរតែស្លាប់ទម្រាំឃើញគ្រូពេទ្យពន្ធនាគារមកដល់”។
សម្តីស្ត្រីម្នាក់នៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២។

ការជួបគ្រួសារ

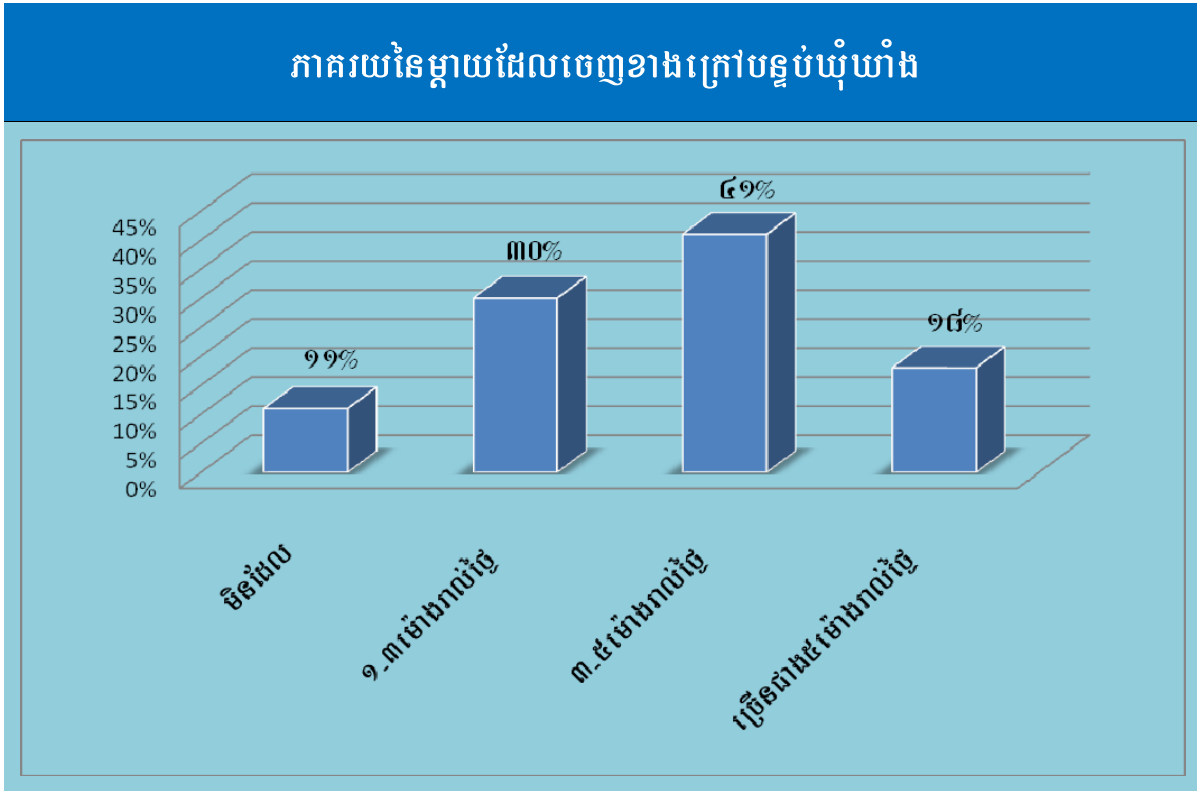
ស្ត្រី ៦៥% ដែលបានផ្តល់សម្ភាសន៍ បានលើកឡើងថា ពួកគេពុំដែលបានទទួលការជួយឧបត្ថម្ភពីគ្រួសារទេ ហើយ ៣៥% ទៀតពុំដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រួសាររបស់ពួកគេទាល់តែសោះ។ កង្វះការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីសំណាក់គ្រួសារ ស្ត្រីមិនអាចមានម្ហូបអាហារ ឬ ថ្នាំពេទ្យបន្ថែមគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កូនៗរបស់ពួកគេឡើយ។

ពេលវេលាចេញក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំង

ពេលវេលាចេញក្រៅបន្ទប់ គឺជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់សុខភាព និងសុខុមាលភាពរបស់អ្នកទោស និងកូនៗរបស់ពួកគេ។ ការចេញក្រៅនេះរួមទាំងពេលវេលាដែលអ្នកទោស និងកូនៗរបស់ពួកគេអាចចូលរួមក្នុងសកម្មភាពពេញលេញ ការអប់រំ ការលេងកំសាន្ត ការងារ និងកម្មវិធីរៀបចំអាកប្បកិរិយាជាដើម ក្រៅពីនេះក៏មានពេលវេលាសម្រាប់ហាត់ប្រាណ ហូបចុកចំណីអាហារ ចូលរួមសកម្មភាពជាមួយអ្នកទោសដទៃទៀត និងធ្វើសកម្មភាពជាមូលដ្ឋានផ្សេងៗដូចជា ងូតទឹក ប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទ ហាលសម្លៀកបំពាក់ និងការងារកាត់ដេរសម្រាប់ពន្ធនាគារជាដើម^៤ ។

ស្ត្រី ៨២% ដែលបានផ្តល់សម្ភាសន៍ចំណាយពេលវេលាពី ១៩ ទៅ ២៤ ម៉ោងនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំង។ មានតែស្ត្រី១៨% ប៉ុណ្ណោះដែលចំណាយពេលជាង ៥ ម៉ោងប៉ុណ្ណោះនៅក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំងជាមួយកូនៗរបស់ពួកគេ ហើយស្ត្រី ១១ % ទៀតមិនដែលបានចេញក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំងទាល់តែសោះ។

^៤ ស្ត្រីទាំងនេះធ្វើការឱ្យពន្ធនាគារ ប៉ុន្តែយើងមិនច្បាស់ថាតើពួកគេបានទទួលប្រាក់កម្រៃ ឬ ក៏អត់ទេចំពោះការងារនេះ

ការអប់រំ

ការទទួលបានការអប់រំ

ស្ត្រីជាម្តាយរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយកូនដែលមានអាយុជាង ៤ ឆ្នាំ សង្កេតឃើញថា ខ្លះការអប់រំ គឺជាបញ្ហាដ៏ធំបំផុតដែលកុមារប្រឈមមុខនៅក្នុងពន្ធនាគារ ។ ស្ត្រីជាម្តាយភាគច្រើននៅក្នុងពន្ធនាគារគឺជាមនុស្សមិនចេះអក្សរ ហើយដូច្នោះ មិនអាចបង្រៀន និងអប់រំកូនបានទេ ។

“កូនខ្ញុំចេះតែធំឡើងពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ហើយពុំមានអនាគតល្អទេ ពីព្រោះវាមិនចេះអក្សរ” ។ សម្តីម្តាយនៅពន្ធនាគារតាខ្មៅ ។

គម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយបច្ចុប្បន្នពុំទាន់បានជួយកុមារឱ្យទទួលបានការអប់រំ និងពេលវេលាលេងកំសាន្តឡើយ ប៉ុន្តែការអប់រំ លេងកំសាន្ត និងកម្មវិធីអប់រំមួយចំនួន ត្រូវបានបង្កើតសម្រាប់កុមារនៅក្នុងមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ តាមរយៈអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលមួយដែលមិនធ្វើការសម្របសម្រួលជាមួយគម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ ។ ពេលព្រឹកកុមារទៅរៀនថ្នាក់មតេយ្យ ហើយពេលល្ងាចទើបត្រឡប់ទៅវិញ ដែលធ្វើឱ្យកុមារទាំងនោះ មានឱកាសនៅក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំងរហូត ៦ ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ ដែលពួកគេអាចលេងជាមួយកុមារដទៃទៀត ព្រមទាំងទទួលបាននូវការអប់រំតាំងពីវ័យកុមារតូច ។

ខណៈដែលកុមារជិតដល់អាយុចូលរៀន ការទទួលបានការអប់រំ និងពេលវេលាលេងកំសាន្តនៅក្នុង

ពន្ធនាគារក្លាយជាកត្តាកំណត់មួយយ៉ាងសំខាន់ថា តើស្ត្រីជាម្តាយជ្រើសរើសយកការរក្សាទុកកូននៅក្នុងពន្ធនាគារ ជាមួយពួកគេ ឬ អត់ ។

ជារឿយៗការអប់រំត្រូវបានបញ្ជាក់ថា ជាមូលហេតុសម្រាប់ឱ្យកុមារចាកចេញពីពន្ធនាគារ ។ អាស្រ័យ ដោយពុំមានកម្មវិធីអប់រំនៅក្នុងពន្ធនាគារសម្រាប់ កុមារ ស្ត្រីជាម្តាយទាំងឡាយត្រូវបង្ខំចិត្តជ្រើស រើសរវាងការបញ្ជូនកូនចេញក្រៅពន្ធនាគាររស់នៅ ជាមួយមិត្តភ័ក្តិ សាច់ញាតិ អង្គការមិនមែនរដ្ឋា ភិបាល ឬ មណ្ឌលកុមារកំព្រាដើម្បីបានទៅរៀន នៅក្រៅពន្ធនាគារ ឬ បន្តទុកកូននៅក្នុងពន្ធនាគារ ដោយពុំបានទៅរៀនសោះ ។ នេះ គឺជាបញ្ហាស្មុគ រស្មាញមួយដែលស្ត្រីទាំងនោះ ពិបាកធ្វើសេចក្តី

ស្ត្រី និងកុមារ នៅមណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី ២ នាទីវ៉ាស៊ីទីស្ត្រី អន្តរជាតិ ២០០៩

សម្រេចចិត្តដោយហេតុថាពុំមានការធានាណាមួយថា កុមារនឹងបានចូលរៀនទៅនៅពេលចេញពីពន្ធនាគារ ។ ស្ត្រី ជាម្តាយម្នាក់នៅពន្ធនាគារខេត្តសៀមរាបបាននិយាយថា កូនរបស់ខ្លួនរស់នៅជាមួយស្វាមីរបស់ខ្លួន ដែលមាន ប្រពន្ធក្រោយ ហើយនាងត្រូវធ្វើផ្ទះសព្វមុខទាំងអស់ដោយពុំបានទៅរៀនទេ ។ ការខ្វះខាតអំពីសុវត្ថិភាពរបស់ កូននៅក្រៅពន្ធនាគារក៏ធ្វើឱ្យម្តាយខ្លះមានការស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការបញ្ជូនកូនចេញទៅក្រៅពន្ធនាគារផងដែរ ។ អាស្រ័យដោយពុំបានមើលថែទាំកូនដោយខ្លួនឯង ម្តាយទាំងឡាយសម្តែងនូវការខ្វះខាតខ្លាំងក្លាក្នុងកូនរបស់ខ្លួន ត្រូវទទួលរងនូវការរំលោភបំពាន ឬ ពុំមានការយកចិត្តទុកដាក់ ដែលនាំឱ្យមានការរើសអើង ឬ ត្រូវគ្រប់ ឬ កុមារ ដូចដទៃសម្បត្តិ ពីព្រោះតែម្តាយរបស់គេជាប់នៅពន្ធនាគារ ទាំងនេះគឺជាមនោសញ្ចេតនាដែលសម្តែងចេញដោយ ប្រធានពន្ធនាគារមួយចំនួន ។ ម្តាយមួយចំនួនបានលើកឡើងប្រសិនបើកូនរបស់ពួកគេ ត្រូវបានអនុញ្ញាតទៅ សាលារៀននៅខាងក្រៅពន្ធនាគារនៅពេលថ្ងៃ ហើយយប់ឡប់មករស់នៅជាមួយពួកគាត់ក្នុងពន្ធនាគារវិញនោះ នឹងអាចកាត់បន្ថយនូវបញ្ហាបានមួយភាគធំ ។ ប៉ុន្តែប្រធានពន្ធនាគារម្នាក់បានសម្តែងនូវការព្រួយបារម្ភថា ប្រសិន បើបញ្ជូនកុមារឱ្យទៅរៀនសាលាខាងក្រៅបរិវេណពន្ធនាគារ កុមារទាំងនោះអាចរងផ្ទះផ្ទុំ ឬ រងគ្រោះថ្នាក់តាម ផ្លូវដោយហេតុថា ពុំមានអ្នកណាជួយមើលការខុសត្រូវកុមារទាំងនោះទេនៅខាងក្រៅពន្ធនាគារ ។ សម្ភារៈសិក្សា ដូចជា ប៊ិច សៀវភៅ និងឯកសណ្ឋានសាលាត្រូវបានគិតថា ជាឧបសគ្គមួយដែលរារាំងកុមារទាំង នោះមិនឱ្យទៅ សាលាបានដោយងាយ ។ ម្តាយមួយចំនួននិយាយថា ពួកគេចង់ឱ្យកូនទៅរៀន ប៉ុន្តែពុំមានលទ្ធភាព ទិញសម្ភារៈ សិក្សាឱ្យកូនទេ ។ កង្វះកងដែលជាមធ្យោបាយធ្វើដំណើរជាការលំបាកមួយដល់កុមារ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យ ទៅសាលាក្រៅពន្ធនាគារមិនអាចទៅរៀនបានទៀងទាត់រាល់ថ្ងៃទេដោយសាលានៅឆ្ងាយពីពន្ធនាគារ ។

ចំណេះដឹងទូទៅ

ស្ត្រីជាមួយភាគច្រើនមិនអាចអប់រំកូនរបស់ខ្លួនអំពីជីវិតនៅក្រៅពន្ធនាគារបានទេ។ លើសពីនេះទៀត កុមារដែលធំដឹងក្តីឡើងនៅក្នុងពន្ធនាគារ ច្រើនមិនផុតពីការខ្វះចំណេះដឹងទូទៅឡើយ។ ជាធម្មតាកុមារដែលរស់នៅក្នុងស្ថាប័នណាមួយច្រើនតែជួបប្រទះនូវការខ្វះចំណេះដឹងទូទៅអំពីសង្គម ហើយការសិក្សាបានផ្សារភ្ជាប់បញ្ហានេះជាមួយកង្វះលទ្ធភាពក្នុងការស្វែងរកទីកន្លែងឱ្យបានសមរម្យនៅក្នុងសង្គម នៅពេលដែលកុមារធំពេញវ័យ^៥ ។ កុមារដែលធំដឹងក្តីនៅក្នុងស្ថាប័នណាមួយច្រើនតែពុំសូវមានចំណេះដឹងជាមូលដ្ឋានដូចជា ការទិញដូរនៅផ្សារ ឬមានអាកប្បកិរិយាឆ្កាំឆ្កងនៅក្នុងសង្គមដោយមិនសូវដឹងថាត្រូវរៀបចំឬកពារដូចម្តេចនៅក្នុងសង្គម។ ការលើកឡើងបែបនេះហាក់ដូចជាត្រឹមត្រូវ ហើយវាកាន់តែច្បាស់ជាងនេះទៅទៀតនោះគឺ គេសង្កេតឃើញថា កុមារជាច្រើនដែលធំដឹងក្តីឡើងក្នុងពន្ធនាគារមិនចេះអានអក្សរទេ។

អនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារបានផ្តល់កុមារនូវសិទ្ធិចូលរួមក្នុងវប្បធម៌សង្គមរបស់ខ្លួន។ កុមារតូចៗរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារពុំអាចមានលទ្ធភាពក្នុងការចូលរួមបែបនេះទេ ហើយបញ្ហានេះអាចជាប់ពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹងអនាគតរបស់ពួកគេយ៉ាងយូរអង្វែង។ នេះក៏ជាបញ្ហាមួយពិតផងដែរចំពោះកុមារណាដែលម្តាយមកពីប្រទេសផ្សេង ដោយកុមារពុំមានឱកាសរៀនភាសាកំណើតរបស់ខ្លួនបានឡើយ ហើយនេះជាឧបសគ្គមួយក្នុងការទំនាក់ទំនងនៅពេលដែលកុមារត្រឡប់ទៅប្រទេសកំណើតរបស់ខ្លួនវិញ។

ការលេងកំសាន្ត

កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារត្រូវបានគេពិពណ៌នាថា បានចូលរួមក្នុងសកម្មភាពលេងកំសាន្តជាលក្ខណៈថ្លៃប្រឌិត ល្បែងកំសាន្តពង្រឹងរាងកាយជាច្រើនដូចជា ឆាកសម្តែងពីជីវភាពប្រចាំថ្ងៃ និងលេងទាត់បាល់ ឬ ល្បែងប្រជាប្រិយខ្មែរមួយចំនួនទៀត។ អាស្រ័យដោយពុំមានសម្ភារៈលេងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ កុមារមួយចំនួនលេងជាមួយប្រដាប់ប្រដាដែលអ្នកទោសផលិតឡើង ឬ លេងរបស់របរទូទៅដូចជា ចាន ឆ្នាំងជាដើម។

ជាទូទៅ ម្តាយជាច្រើននិយាយថា កូនរបស់ពួកគេពុំមានមិត្តភក្តិលេងជាមួយទេ។ គេនិយាយថា ជារឿយៗម្តាយ និងអ្នកទោសដទៃទៀតតែងតែលេងជាមួយកុមារ ប៉ុន្តែនេះក៏នៅតែពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយដែរ។ ទោះបីជាមានសេចក្តីរាយការណ៍ថា កុមារភាគច្រើនលេងជាមួយគ្នានៅក្នុងពន្ធនាគារក៏ដោយ ក៏ពួកគេកម្រលេងជាមួយកូនរបស់ខ្លួនពន្ធនាគារណាស់។ តាមការសិក្សាបានឱ្យដឹងថា កុមារ ៨៤% លេងជាមួយគ្នាទៅវិញ

^៥ Tizard, B., & Hodges, J. (1978). "ផលប៉ះពាល់ដល់ការពូជសាសន៍របស់កុមារអាយុ ៨ ឆ្នាំ ដោយសារការចិញ្ចឹមនៅក្នុងស្ថាប័នណាមួយ" ទិន្នន័យវគ្គវិទ្យាកុមារ និងចិត្តសាស្ត្រ Vol 19 ទំ. ៩៩ - ១១៨ ។

ទៅមក ប៉ុន្តែ ១៦% ផ្សេងទៀតពុំបានលេងដូច្នោះទេ ។ ហើយចំណុចមួយគួរឱ្យកត់សំគាល់នោះគឺថា មានកុមារតែ មានកុមារតែ ១៣.៥% ប៉ុណ្ណោះដែលបានលេងជាមួយកូនៗរបស់ខ្លួនពន្ធនាគារ ។

អ្នកខ្លះមានអារម្មណ៍ថា កុមារនៅក្នុងពន្ធនាគារទាំងនោះ ពុំមានកន្លែងគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់លេងទេ ។ កុមារខ្លះជាប់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងយ៉ាងយូរ ជាកន្លែងចង្អៀតណែន ក្តៅខ្លាំង និងថប់ដង្ហើម ។

មណ្ឌលអប់រំកែប្រែទី២ គឺជាពន្ធនាគារតែមួយគត់ដែលផ្តល់សម្ភារៈសម្រាប់លេងដល់កុមារ ព្រមទាំង អនុញ្ញាតឱ្យកុមារទាំងនោះទៅរៀនមតេយ្យ ៨ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ ។ អង្គការ NAAA បានកសាងសាលាមតេយ្យរួច រាល់ហើយនៅពន្ធនាគារខេត្តសៀមរាប ហើយកំពុងសុំការអនុញ្ញាតដើម្បីចាប់ផ្តើមបរិស្ថានសិក្សា (ពេលនេះ ទទួលបានហើយ) ។ កន្លងមក ពុំទាន់ឃើញមានពន្ធនាគារណាមួយដែលគម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅជា មួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារនេះ មានសាលាមតេយ្យ និងផ្តល់ការលេងកំសាន្តដល់កុមារឡើយ ។

ម្តាយទាំងឡាយបានស្វាគមន៍នូវឱកាសសម្រាប់កុមារលេង និងកំសាន្តនៅខាងក្រៅបន្ទប់ពន្ធនាគារ ហើយចាត់ទុកថាជាកត្តាសំខាន់ណាស់សម្រាប់ការធំធាត់លូតលាស់របស់កុមារម្នាក់ៗ ។ ការសិក្សាជាលក្ខណៈអន្តរ ជាតិបានបង្ហាញឱ្យឃើញតាំងពីយូរណាស់មកហើយថា ការលេងកំសាន្តគឺជាកត្តាមួយសំខាន់នៃការលូតលាស់ របស់កុមារ^៦ ។ ការលេងជួយឱ្យកុមាររៀនសូត្រនូវជំនាញចាំបាច់ផ្នែករាងកាយ និងប្រាជ្ញាសម្រាប់ការលូតលាស់ ធម្មតា ហើយកង្វះការលេងនេះ កុមារអាចមានបញ្ហាលូតលាស់យឺត ។

ផ្នែក ៣.៩ នៃសៀវភៅប្រតិបត្តិសុខភាពនៅក្នុងពន្ធនាគាររៀបរាប់អំពីនីតិវិធីសមរម្យសម្រាប់ "ថែទាំ កុមារតូចៗនៅក្នុងពន្ធនាគារ" ។ នីតិវិធីនោះ បានរៀបចំនូវប្រព័ន្ធ និងវិធីសាស្ត្រវាយតម្លៃសុខុមាលភាពកុមារ នីមួយៗ និងមានការរៀបចំជាផែនការអភិវឌ្ឍសកម្មភាពសម្រាប់ការលូតលាស់ដែលមាន "អាយុជាក់លាក់ និង តម្រូវការអារម្មណ៍" ។ ពុំមានប្រធានពន្ធនាគារ ឬ អ្នកទោសណាម្នាក់លើកឡើងអំពីទម្រង់នៃការវាយតម្លៃ ឬ ផែនការណាមួយសម្រាប់កុមារឡើយ ។ កុមារតូចៗនៅក្នុងពន្ធនាគារកម្ពុជាបានធំធាត់ឡើង ដោយមានការលេង រៀនសូត្រ និងលូតលាស់តិចតួចបំផុត ដោយហេតុនេះហើយ ពុំបានស្របទៅតាមក្របខណ្ឌនៃរាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា និងអនុសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ។

^៦ សារៈសំខាន់នៃការលេងក្នុងការលើកកម្ពស់ការលូតលាស់របស់កុមារមានសុខភាពល្អ និងរក្សាបាននូវចំណងរវាងឪពុកម្តាយ និងកូនបាន រឹងមាំ" Ginsburg MD, K ។ របាយការណ៍គ្លីនិក ។ បណ្ឌិតសភាពេទ្យកុមារអាមេរិក- ពេទ្យកុមារ (២០០៧) Vol 119 លេខ ១. ទំ. ១៨២- ១៩១ - Mc.Donald, K., & Park,R. Bridging Gap: ។ ការលេងរវាងឪពុកម្តាយ និងកូន និង ការលេង ជាមួយក្មេងដូចគ្នា ។ " ការ អភិវឌ្ឍកុមារ " (១៩៨៤) Vol ទំ. ១២៦៥-១២៧៧ ។

ការរំលោភបំពាន

ស្ត្រីជាមួយមួយចំនួនបានរាយការណ៍ថា កូនៗរបស់ពួកគាត់បានរងនូវការរំលោភលើរាងកាយពីសំណាក់ ឆ្មាំ និងអ្នកទោសផ្សេងៗទៀត។ របាយការណ៍ស្តីពីការរំលោភលើរាងកាយ និងការឈឺចាប់ផ្នែកអារម្មណ៍របស់ កុមារក្នុងពន្ធនាគារ វាគ្រាន់តែជួយគូសបញ្ជាក់នូវតម្រូវការទឹកកន្លែងមួយដែលមានសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមារនៅក្នុង ពន្ធនាគារ ដែលពួកគេអាចលេង និងចៀសផុតពីការរំលោភបំពាន និងធ្វើបាបនានាតែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ១៩ នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារបានធ្វើការកត់សំគាល់ថា "រដ្ឋភាគីនានាត្រូវចាត់វិធាន ការច្បាប់រដ្ឋបាល សង្គម និងវិធានការអប់រំនានាដើម្បីការពារកុមារពីរាល់ទម្រង់នៃអំពើហិង្សាលើរាងកាយ និងផ្លូវ ចិត្ត រឬស ឬ ការរំលោភ ភាពព្រងើយកន្តើយ ឬ ការប្រព្រឹត្តិដោយមិនយកចិត្តទុកដាក់ ការប្រព្រឹត្តិឃោរឃៅ ឬ ការកេងប្រវ័ញ្ច"។ ប៉ុន្តែ នៅពន្ធនាគារកម្ពុជា កុមារតូចៗបានរងគ្រោះពីភាពព្រងើយកន្តើយ និងជាជនរងគ្រោះ ពីការរំលោភលើផ្នែករាងកាយនិងអារម្មណ៍។ រដ្ឋភាគីជាច្រើនពុំបានធ្វើអន្តរាគមន៍ទប់ស្កាត់បញ្ហានេះទេ ហើយមាន ករណីខ្លះទៀត រដ្ឋទាំងនោះជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះបញ្ហាថែមទៀត ពេលដែលកងសន្តិសុខរដ្ឋាភិបាលសម្តុត ឬ វាយកុមារ។

មាត្រា ១៩ ក៏បានធ្វើការកត់សំគាល់ផងដែរថា រដ្ឋភាគីជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះការស្នើឡើងនូវ "កម្ម វិធីដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រចាំបាច់នានាសម្រាប់កុមារ និងសម្រាប់អ្នកដែលមានតួនាទីមើលថែទាំកុមារ ក៏ដូចជា សម្រាប់ទម្រង់នៃការទប់ស្កាត់នានា និងសម្រាប់កំណត់នូវអត្តសញ្ញាណ ការរាយការណ៍ និងការបញ្ជូនជាដើម។ នៅក្នុងពន្ធនាគារពុំឃើញមានយន្តការណាមួយសម្រាប់កំណត់អត្តសញ្ញាណ ឬ រាយការណ៍អំពីអំពើព្រងើយ កន្តើយ និងរំលោភបំពាន និងពុំមាននីតិវិធីច្បាស់លាស់សម្រាប់បញ្ជូនផងដែរ។ ជាងនេះទៅទៀត រដ្ឋាភិបាលក៏ពុំ បានស្នើឡើងឱ្យមានកម្មវិធីសង្គមណាមួយដើម្បីជួយស្ត្រីជាមួយ និងកុមារនានាដើម្បីទប់ស្កាត់ការរំលោភបំពាន ឡើយ។

៥. និស្សន្ទវិទ្យាសាស្ត្រ

បញ្ហាសំខាន់ៗ

ខណៈដែលការពិនិត្យឡើងវិញនូវគម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ វាបានបង្ហាញឱ្យឃើញច្បាស់ថា គម្រោងនេះបានជួយផ្តល់ម្ហូបអាហារ ទឹក សម្លៀកបំពាក់ និងការថែទាំសុខភាពដែលជាតម្រូវការចាំបាច់យ៉ាងច្រើនឱ្យដល់កុមារម្តាយ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីជាច្រើនក៏នៅតែមានការខ្លាចខ្លាស់អំពីកង្វះខាតម្ហូបអាហារ និងទឹក សេវាកម្មសុខភាព ក៏ដូចជាការអប់រំ ។

ការទទួលបាននូវម្ហូបអាហារដែលមានសារធាតុចិញ្ចឹម ទឹក ប្រដាប់ប្រដាសប្រាប់លេង និងការថែទាំសុខភាពគឺជាការខ្លាចខ្លាស់យ៉ាងខ្លាំងរបស់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងស្ត្រីជាម្តាយដែលមានកូនអាយុតិចជាង ៤ ឆ្នាំ ចំណែកឯម្តាយដែលមានកូនធំជាងនេះវិញ មានការខ្លាចខ្លាស់អំពីការអប់រំរបស់កូនៗពួកគេ ។

ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងការខ្លាចខ្លាស់នេះ ស្ត្រីជាច្រើនបានអំពាវនាវឱ្យមានមណ្ឌលសុខភាព និងសាលារៀននៅក្នុង ឬ ជិតៗបរិវេណពន្ធនាគារ ដូច្នេះកុមារៗអាចប្រើប្រាស់សេវាទាំងនេះ ដោយមិនចាំបាច់ឃ្នាតឆ្ងាយពីម្តាយរបស់ពួកគេ ។

ប្រធានពន្ធនាគារក៏បានលើកឡើងស្រដៀងគ្នាជាមួយនឹងស្ត្រីជាម្តាយដែរ ។ ពួកគាត់មានការខ្លាចខ្លាស់យ៉ាងខ្លាំងអំពីកង្វះអាហារដែលមានសារធាតុចិញ្ចឹម ហើយរដ្ឋាភិបាលបានសន្យាតាមការស្នើសុំថវិកាសម្រាប់អាហារបន្ថែមសម្រាប់កុមារស្ត្រីបំបៅដោះកូននិងទឹកដោះគោបន្ថែមសម្រាប់ទារកតូចៗ ។ មានប្រធានពន្ធនាគារខ្លះទៀតបានស្នើសុំឱ្យរដ្ឋាភិបាលធ្វើការផ្គត់ផ្គង់អាហារឱ្យបានទាន់ពេល ។ ប្រធានពន្ធនាគារជាច្រើនក៏មានការខ្លាចខ្លាស់អំពីបញ្ហាសុខភាពដែរ ហើយប្រធានពន្ធនាគារខេត្តកំពង់ឆ្នាំងចង់មានបុគ្គលិកពេទ្យប្រចាំការ "២៤ម៉ោង និងចង់មានមណ្ឌលសុខភាព" ដើម្បីផ្តល់ការព្យាបាលឱ្យបានប្រសើរជាងមុន ព្រមទាំងជួយដល់កុមារ និងម្តាយនៅក្នុងពន្ធនាគារ ។

ប្រធានពន្ធនាគារជាច្រើនក៏បានគាំទ្រចំពោះកម្មវិធីសិក្សាសម្រាប់កុមារនៅក្នុងពន្ធនាគារផងដែរ ។ ប្រធានពន្ធនាគារមួយចំនួនបានអំពាវនាវរកជំនួយពីអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ដើម្បីបើកមណ្ឌលអប់រំ និងមានប្រធានពន្ធនាគារម្នាក់រហូតដល់ស្នើឱ្យមានទាំងថ្នាក់មតេយ្យ និងបឋមសិក្សា ។ ប្រធានទាំងនោះក៏បានបង្ហាញនូវការខ្លាចខ្លាស់អំពីកង្វះប្រដាប់ប្រដាស និងកន្លែងសម្រាប់កុមារលេងផងដែរ ។ ប្រធានពន្ធនាគារខេត្តសៀមរាបគិតថា ទាំងអស់នេះអាចធ្វើទៅបាន គឺដោយកសាងអគារបន្ថែមសម្រាប់កុមារស្នាក់នៅ និងលេងគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។

[១៨] របាយការណ៍សង្ខេប អង្គការ លីកាដូ

ប្រធានពន្ធនាគារមួយចំនួនបានគាំទ្រកម្មវិធីអប់រំ និងបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់ស្ត្រីជាមួយនៅក្នុងពន្ធនាគារ នូវប្រធានបទដូចជា បំណិនជីវិត ការលូតលាស់របស់កុមារ សុខភាព និងអនាម័យជាដើម ។

ការពង្រីកគម្រោងផ្តល់ជំនួយដល់កុមាររស់នៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយម្តាយ

កែលំអរសេវាកម្មដែលមានស្រាប់

លីកាដូ និងហ្វូរីហ្សុន មានគោលបំណងធ្វើការសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយម្តាយដើម្បីកែលំអរ បញ្ហាម្តាយអាហារ សម្លៀកបំពាក់ និងសេវាកម្មសុខភាពដែលលើកឡើងខាងលើ ព្រមទាំងអនុវត្តនូវកម្មវិធីអប់រំ សម្រាប់កុមារ ដែលរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារ និងជួយឧបត្ថម្ភដល់ម្តាយ និងកុមារដែលចាកចេញពីពន្ធនាគារ ។

ការរៀបចំកម្មវិធីសិក្សា

កុមារជាង ៩០% នៅក្នុងពន្ធនាគារមានអាយុ ចាប់ពី ៤ ដល់ ៧ ឆ្នាំ ហើយតាមច្បាប់កុមារអាចនៅជា មួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារត្រឹមអាយុ ៦ ឆ្នាំ តែប៉ុណ្ណោះ (ហើយក៏មានប្រធានពន្ធនាគារខ្លះនិយាយថា គេធ្លាប់ បានអនុញ្ញាតឱ្យកុមារខ្លះ ស្នាក់នៅជាមួយម្តាយរហូត ដល់អាយុលើសពី ៦ ឆ្នាំទៅទៀត ពីព្រោះម្តាយពុំមាន កន្លែងឱ្យកូនស្នាក់នៅ) ។ កុមារទាំងនោះ ក្នុងពេល ឆាប់ៗ ខាងមុខនឹងត្រូវដល់អាយុចូលរៀននៅតាមសាលា ។ កុមារជាធម្មតាចូលរៀននៅបឋមសិក្សាចាប់ ពីអាយុ ៦ ឆ្នាំ ហើយនៅពន្ធនាគារខេត្តបាត់ដំបង និង ពន្ធនាគារខេត្តបន្ទាយមានជ័យ គឺជាពន្ធនាគារដែលបាន អនុញ្ញាតឱ្យកុមារចេញទៅរៀននៅថ្នាក់បឋមសិក្សា ។ នៅក្នុងពន្ធនាគារខេត្តបាត់ដំបង តាមរយៈការជួយ ឧបត្ថម្ភពីអង្គការ NAAA ដែលចេញចំណាយក្នុងការបញ្ជូន កុមារម្នាក់ទៅរៀននៅសាលាបឋមសិក្សាខាងក្រៅ ។ នៅកម្ពុជាកុមារ៨៩% បានចូលរៀនថ្នាក់ទី១ នៅអាយុ ៦ ឆ្នាំ^៧ ដូច្នេះកុមារណាដែលខកខានមិនបានចូលរៀននេះ ត្រូវខាតពេល ។

ដូចដែលបានលើកឡើងពីខាងដើម ស្ត្រីជាមួយភាគច្រើនមានអារម្មណ៍ច្របូកច្របល់អំពីបញ្ហាថា តើត្រូវ ទុកកូននៅក្នុងពន្ធនាគារជាមួយខ្លួន ឬមិនគួរទុកទេ ។ ម្តាយទាំងនោះពិតជាចង់ទុកកូនឱ្យនៅជាមួយខ្លួនខ្លាំងណាស់ ប៉ុន្តែបារម្ភអំពីផលប៉ះពាល់ដល់អនាគតរបស់ពួកគេ ។ ស្ត្រីជាមួយមួយចំនួនធំ ពុំទាន់បានគិតគូរដល់អនាគតរបស់ កូនខ្លួននៅពេលមានអាយុ ៦ ឆ្នាំ នៅឡើយទេ ។ ម្តាយភាគច្រើននិយាយថា គេបានទុកកូនឱ្យនៅជាមួយបែបនេះ ពីព្រោះពុំមានកន្លែងណាផ្សេងសម្រាប់ទុកទេ ។ គ្រួសាររបស់ពួកគេក្រីក្រពេក ឬ មិនអាច/មិនចង់យកកូនទៅនៅ ជាមួយដោយសារមូលហេតុផ្សេងៗ ។ ម្តាយទាំងនោះក៏គិតថា ទៅថ្ងៃក្រោយក៏អាចមានបញ្ហាបែបនេះដែរ ហើយ

^៧ កម្ពុជា ២០០៧-របាយការណ៍វិភាគស្ថានភាព UNICEF: <http://www.unicef.org/about/execboard/files/2010-CRR-Cambodia.pdf>, P5

ម្តាយភាគច្រើនបាននិយាយថា ពួកគេមិនដឹងនឹងត្រូវដោះស្រាយបែបណាទេនៅពេលដែលកូនរបស់ខ្លួនត្រូវចែកចេញពីពន្ធនាគារ ។

អាស្រ័យដោយពុំមានអ្នកណាជួយមើលកូននៅខាងក្រៅ និងជួយផ្តល់ការអប់រំ ម្តាយទាំងនោះពុំសូវមានជំរើសច្រើនទេ ដូច្នោះមានតែយកកូនទៅដាក់នៅក្នុងមណ្ឌលអង្គការ ឬ មណ្ឌលកុមារកំព្រាណាមួយ ។ មើលទៅម្តាយទាំងនោះ ហាក់ដូចជាពុំបានដឹងនូវជំរើសណាមួយសម្រាប់កូនរបស់ពួកគេទេ ហើយមើលទៅក៏ដូចជាមិនដែលលើកយកបញ្ហាអនាគតរបស់កូនៗនេះទៅពិភាក្សាជាមួយអង្គការដែលជួយឧបត្ថម្ភ ឬ អាជ្ញាធរណាមួយឡើយ ។

កូនរស់នៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារខេត្តកោះកុង

តាមស្រាវជ្រាវថ្នាក់អន្តរជាតិមួយ បានបង្ហាញឱ្យដឹងថា កុមារដែលត្រូវដាក់ឱ្យរស់នៅក្នុងមណ្ឌលកុមារកំព្រា ឬ មណ្ឌលអង្គការណាមួយច្រើនជួបប្រទះបញ្ហាការលូតលាស់យឺតយ៉ាវដូចជារងការរំលោភបំពានលើរាងកាយ និងផ្លូវភេទ ហើយមិនសូវចុះសម្រុងនៅក្នុងសង្គមបានដោយស្រួលទេនៅពេលពួកគេធំឡើង^៨ ។ ទោះបីជាមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមាន ដោយសារការឃុំឃាំងមកលើកុមារក៏ដោយ ក៏ស្ត្រីជាម្តាយភាគច្រើននៅតែមានជំនឿថាការបង្កើតឱ្យមានស្ថាប័នមួយសម្រាប់ថែទាំកុមារនៅក្នុងបរិវេណពន្ធនាគារ គឺជាជម្រើសមួយដែលល្អសម្រាប់កូនៗរបស់ពួកគាត់ ។

ប្រធានពន្ធនាគារមួយចំនួនបានកត់សំគាល់ឃើញថា កុមារខ្លះដែលកំពុងរស់នៅក្នុងពន្ធនាគារមានអាយុលើសពី ៨ ឆ្នាំ ហើយថា ពួកគាត់នៅតែអនុញ្ញាតឱ្យកុមារទាំងនោះបន្តស្នាក់នៅជាមួយម្តាយតទៅទៀត ពីព្រោះពុំមានជម្រើសណាផ្សេងពីនេះឡើយ ។ អ្នកខ្លះលើកឡើងថា ពុំមានការកំណត់ពេលវេលាទេចំពោះកុមារណាដែលគ្មានអ្នកយកទៅចិញ្ចឹមនៅខាងក្រៅ ។

^៨ Every Child & Center, R.; បញ្ហាគ្រួសារ : ការសិក្សាអំពីការថែទាំកុមារក្នុងស្ថាប័ន នៅអឺរ៉ុបកណ្តាល និងខាងកើត និងអតីតសហភាពសូវៀត ។ (២០០៥) http://p-ced.com/reference/Family_Matters_summary.pdf; Tizard, B., & Hodges, J, "ផលប៉ះពាល់នៃការចិញ្ចឹមនៅក្នុងស្ថាប័នទៅលើការលូតលាស់របស់កុមារអាយុ ៨ ឆ្នាំ" ។ ទិន្នន័យវិទ្យាសាស្ត្រ និងសុខភាពផ្លូវភាពចិត្ត (១៩៧៨) Vol 19 PP 99 -118 Nelson, C., Zeanah, C., Fox, N, Marshall, P., Smyke, A., and Gudhrie, D, "ការស្តារនូវសាច់សារលោហិតឡើងវិញចំពោះកុមារតូចៗ ដែលបានបាត់បង់ជីវភាពសង្គម: Bucharest early investment project", Science (2007) Vol 318, pp 1937-1940

ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ប្រធានពន្ធនាគារច្រើនតែពុំសូវសប្បាយចិត្តក្នុងការឃើញកុមាររស់នៅក្នុង ពន្ធនាគារទេ ហើយមានអារម្មណ៍ថា វាជាប្រការមិនយុត្តិធម៌សម្រាប់កុមារទាំងនោះសោះ ។ អ្នកខ្លះលើកឡើងថា ពន្ធនាគារអនុញ្ញាតឱ្យកុមារស្នាក់នៅក្នុងករណីដែលម្តាយរបស់ពួកគេគ្មានជម្រើស ប៉ុន្តែកុមារត្រូវការចូលរៀន ។ ប្រធានពន្ធនាគារយល់ថា ភាគច្រើនស្ត្រីជាម្តាយគ្មានជម្រើស ប៉ុន្តែក៏មិនចង់ទុកកូននៅក្នុងពន្ធនាគារយូរពេកដែរ ។ ការពង្រីកគម្រោងអាចជួយដោះស្រាយតម្រូវការការរៀនសូត្ររបស់កុមារបានភ្លាមៗដោយបញ្ជូនគ្រូទៅបង្រៀន កុមារទាំងនោះក្នុងបរិវេណពន្ធនាគារជាទៀងទាត់ ការផ្តល់សម្ភារៈសិក្សា ឯកសណ្ឋាន និងប្រដាប់ប្រដាសសម្រាប់ លេងជាដើម ។ អង្គការម្ចាស់ជំនួយជាអ្នកដើរតួនាទីសំខាន់ជាងគេបំផុតនៅក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាបែបនេះ ។

កុមារ និងស្ត្រីនៅមណ្ឌលកែប្រែអប់រំទី ២-ទីវាស្ត្រីអន្តរជាតិ

ការបញ្ចូលកុមារជាកូនៗរបស់ឆ្នាំពន្ធនាគារ

នៅតាមពន្ធនាគារដែលបានចុះទៅធ្វើការសិក្សា មានកុមារដែលជាកូនឆ្នាំពន្ធនាគារចំនួន ៦២ នាក់អាយុ ក្រោម ១២ ឆ្នាំ ហើយក្នុងចំណោមនោះ កុមារ ៣៤ នាក់អាយុក្រោម ៦ ឆ្នាំ ។

ការសិក្សានេះក៏បានសម្ភាសន៍ឆ្នាំពន្ធនាគារជាច្រើននាក់ ដើម្បីចង់ដឹងអំពីលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើតកម្មវិធី មួយដែលអាចផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់កូនៗរបស់ឆ្នាំពន្ធនាគារ និងកូនៗអ្នកទោស ។ ក្នុងការផ្តល់ផលប្រយោជន៍ ដល់កូនៗរបស់ឆ្នាំពន្ធនាគារ ហើយកម្មវិធីនេះ អាចជួយឱ្យបង្កើតឱ្យមាននូវក្រុមកុមារមួយដែលមានអាយុប្រហាក់ ប្រហែលគ្នាសម្រាប់កុមារនៅពន្ធនាគារ ហើយអាចកាត់បន្ថយនូវការអន់ចិត្តរបស់ឆ្នាំពន្ធនាគារទាំងនោះ ចំពោះ សេវាកម្មនៃគម្រោងនេះដែលកន្លងមកផ្តល់ឱ្យតែកូនៗអ្នកទោស ។

កូនៗរបស់ឆ្នាំពន្ធនាគារភាគច្រើនទៅរៀនតែពេលព្រឹក ហើយត្រឡប់មកផ្ទះនៅម៉ោង ១១ ។ ប៉ុន្តែកុមារ ខ្លះរៀនគួរក្រៅម៉ោង ឬ ខ្លះទៅរៀន ១ ខែពេលព្រឹក និង១ខែ ពេលរសៀលតាមការផ្លាស់ប្តូររំណររបស់សាលា ។ ដោយឆ្នាំពន្ធនាគារភាគច្រើនសុទ្ធតែមានកូនច្រើននាក់ ហើយយើងក៏ពុំទាន់បានដឹងច្បាស់ថា តើមានប៉ុន្មាននាក់ ដែលដល់អាយុចូលរៀនក៏ដោយ ប៉ុន្តែតាមមើលទៅកុមារដែលគ្រប់អាយុចូលរៀនថ្នាក់បឋមបានចូលរៀននៅសា លាច្រើនជាង ពួកកុមារដែលទើបតែមានអាយុចូលរៀនថ្នាក់មតេយ្យ ។

៦. របាយការណ៍ពន្ធនាគារនីមួយៗ

ពន្ធនាគារ	ស្ត្រីមានកូន	ចំនួនកុមារ	អាយុ (ឆ្នាំ)	អង្គការជួយ	ប្រភេទជំនួយ	អាទិភាពសំខាន់ៗ
ម២	៩	៩	០.១ ០.៤ ០.៥ ១.២ ១.៥ ១.៨ ២.៩ ៣.៨ ៤.៦	<ul style="list-style-type: none"> លីកាដូ ស្ថានទូតម៉ាល់តា 	<ul style="list-style-type: none"> លីកាដូ សហការជាមួយដៃគូរដ៏ទៃនៅក្នុងនិងក្រៅពន្ធនាគារ និងផ្តល់សេវាសុខភាពផងដែរ ។ ស្ថានទូតម៉ាល់តាផ្តល់របបអាហារបន្ថែមរាល់ ២ សប្តាហ៍ម្តង ។ 	ស្ត្រីជាមួយលើកឡើងថា ផ្តល់របបអាហារបន្ថែម (ត្រី) បានជួយបំពេញតាមតម្រូវការរបស់ម្តាយ និងកូន ។ អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ៖ <ul style="list-style-type: none"> ទឹកស្អាត និងម្ហូបអាហារគ្រប់គ្រាន់(តាមរបាយការណ៍បានឱ្យដឹងថា របបអាហារនៅឯមណ្ឌលថែទាំពេលថ្ងៃសម្រាប់កុមារត្រូវបានកាត់បន្ថយ) ។ អាចទទួលបានជំនួយវេជ្ជសាស្ត្រភ្លាមៗ និងប្រសើរជាងមុន ។ លើសពីនេះទៀត ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍ក៏មានការខ្លាចខ្វល់ផងដែរអំពី៖ <ul style="list-style-type: none"> ការឆ្លងជម្ងឺរបេងជាពិសេសកុមារតូចៗដែលត្រូវបានដាក់នៅជិតអគារអ្នកកើតរបេង ។ បន្ទប់ឃុំឃាំងគ្មានអនាម័យ និងបរិយាកាសអាប័អូរនាំ

						ឱ្យកុមារកាន់តែងាយឆ្លងមេរោគ និងជម្ងឺផ្សេងៗ ។
កំពង់ឆ្នាំង	២	២	៣ ៣	<ul style="list-style-type: none"> ▪ NAA ▪ មនុស្សលោកថ្មី 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈដល់កុមារ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះរៀងរាល់ ២ សប្តាហ៍ម្តងតាមរយៈមនុស្សលោកថ្មី ។ 	<p>អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ បង្កើនការផ្តល់នូវអាហារមានសារធាតុចិញ្ចឹម និងទឹកស្អាត ។ ▪ ផ្តល់សម្លៀកបំពាក់ ស្បែកជើង និងប្រដាប់លេងបន្ថែមសម្រាប់កុមារ ។ ▪ បង្កើនពេលវេលាសម្រាប់កុមារចេញក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំងដើម្បីចូលថ្នាក់មតេយ្យ និងមានពេលលេងកំសាន្ត ។
កំពង់ចាម	២	២	០.៥ ២.៩	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ជំនួយផ្នែកច្បាប់កម្ពុជា ▪ NAAA ▪ សង្គ្រោះកុមារអូស្ត្រាលី 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ NAAA ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈដល់កុមារ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះរាល់ ២ សប្តាហ៍ម្តង ។ ▪ សង្គ្រោះកុមារអូស្ត្រាលីចូលជួបកុមារម្នាក់ម្តងក្នុង ១ សប្តាហ៍ដើម្បីផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈ ។ ឈប់ផ្តល់ត្រឹមខែមេសា ២០០៩ ។ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ម្តាយបានលើកឡើងថាការផ្តល់របបអាហារបន្ថែម(ត្រី) បានជួយបំពេញតាមតម្រូវការសារធាតុចិញ្ចឹមរបស់ម្តាយ និងកូន ។ <p>អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ សេវាកម្មវេជ្ជសាស្ត្រភ្លាមៗ និងសមរម្យជាងមុន ។ ▪ អាហារបន្ថែមសម្រាប់ទារក ▪ សម្លៀកបំពាក់ស្បែកជើង និងប្រដាប់លេងបន្ថែមសម្រាប់កុមារ ។

[២៤] របាយការណ៍សង្ខេប អង្គការ លីកាដូ

តារាង	៥	៦	<p>0.១ 0.២ 0.២ ២ ២ ៥</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ស្ថានទូត ម៉ាល់តា 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈរាល់ពីរសប្តាហ៍ម្តងដល់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះស្ត្រីមានកូន។ ផ្តល់ជំនួយវេជ្ជសាស្ត្រដល់គ្លីនិកពន្ធនាគារ និងឧបត្ថម្ភថវិកាដល់ស្ត្រីដើម្បីសម្រាលកូននៅមន្ទីរពេទ្យ ។ 	<p>អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ សេវាកម្មវេជ្ជសាស្ត្រភ្លាមៗ និងប្រសើរជាងមុន ▪ សម្លៀកបំពាក់ ស្បែកជើង និងប្រដាប់លេងសម្រាប់កុមារ ប៉ុន្តែការអប់រំគឺជាអាទិភាពចម្បងបំផុតសម្រាប់ម្តាយដែលមានកូនអាចលើសពី ៥ ឆ្នាំ ពីព្រោះកូនគ្មានកន្លែងរស់នៅ ដូច្នេះត្រូវតែនៅជាមួយម្តាយក្នុងពន្ធនាគារ ។
សៀមរាប	៤	៥	<p>0.៦ ១.១១ ២.៥ ៣ ៤</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ NAAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈដល់កុមារ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះរាល់ ២ សប្តាហ៍ម្តង ។ 	<p>អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ សេវាកម្មវេជ្ជសាស្ត្រភ្លាមៗ និង ប្រសើរជាងមុន ▪ របបបន្លែបន្លែម ▪ ប្រដាប់លេងសម្រាប់កុមារ
ព្រះសីហនុ	១	១	<p>១.៩</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ NAAA ▪ ម្ហូបតាប៉ាំង 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈដល់កុមារ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះរាល់ ២ សប្តាហ៍ម្តង ដែលត្រូវផ្តល់តាមរយៈម្ហូបតាប៉ាំង ហើយក៏ 	<p>អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ៖</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ សម្លៀកបំពាក់ស្បែកជើងសម្រាប់កុមារ ▪ ពេលវេលា និងប្រដាប់លេងដើម្បីលើកទឹកចិត្តកុមារឱ្យឆាប់ចេះនិយាយ

					ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលអំពីការប្រើថ្នាំដល់ស្ត្រីក្នុងពន្ធនាគារ ។	<ul style="list-style-type: none"> សេវាសុខភាពសំរាប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ
កោះកុង	១	១	១.៥	<ul style="list-style-type: none"> NAAA 	<ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈដល់កុមារ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ១ ខែ ម្តង ។ 	<p>អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ:</p> <ul style="list-style-type: none"> របបអាហារមានសារធាតុចិញ្ចឹមបន្ថែម ប្រដាប់លេងសម្រាប់កុមារ
ប.មានជ័យ	៦	៧	១.១ ៣ ៣ ៤ ៤ ៥ ៧	<ul style="list-style-type: none"> កុមារ មេគង្គ 	<ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់ម្សៅទឹកដោះគោដល់ម្តាយ (១ខែ ៣ កំប៉ុង/១នាក់) ម្ហូបអាហារ សម្ភារៈ សម្លៀកបំពាក់ និងថ្នាំពេទ្យរាល់ ២ សប្តាហ៍ម្តង និងតាមត្រូវការ (ម្ហូបអាហារសម្ភារៈ និងថ្នាំផ្តល់គិតជាទឹកប្រាក់ ៥0.000រ ក្នុង ១ខែ ។) 	<p>អាទិភាពរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់ទឹកស្អាត កម្មវិធីអប់រំនៅក្នុងពន្ធនាគារ
បាត់ដំបង	២	២	៥ ៦	<ul style="list-style-type: none"> NAAA KnK 	<ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈដល់កុមារ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ២ ដងក្នុង១ ខែ ។ NAAA ផ្តល់សម្ភារៈសិក្សា 	<p>អាទិភាពចម្បងរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ:</p> <ul style="list-style-type: none"> បង្កើនអនាម័យ សម្ភារៈអនាម័យ និងថ្នាំពេទ្យដើម្បីទប់ស្កាត់ស្ថានភាពស្នោគ្រោក ដូចជាចៃ ជាដើម ។ ផ្តល់ទឹកស្អាត

[២៦] របាយការណ៍សង្ខេប អង្គការ សិកាដូ

					<p>យានថ្លៃដឹកជញ្ជូនសម្រាប់កុមារ ទៅសាលា ។</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ KnK: អ្នកផ្តល់សម្ភាសន៍បាន និយាយថា គេបានជាប់ទាក់ទង អង្គការនេះតាមរយៈ NAAA ហើយគេបានផ្តល់ម្ហូបអាហារ ដល់កុមារ ២ ដង/ខែ ។ ▪ KnK ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល វិជ្ជាជីវៈដល់ស្ត្រី និងយុវជន ។ ទាមរយៈអង្គការនេះ ស្ត្រីបាន រៀនកាត់ដេរ ហើយយុវជន រៀនគូរគំនូ និងឆ្លាក់ ។ ▪ ជួលកាលក៏ជួយឧបត្ថម្ភសម្ភារៈ សិក្សា ឬ ការដឹកជញ្ជូនដល់យុវ ជនដល់យុវជនផងដែរ ។ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ការអប់រំ និងសម្ភារៈសិក្សាដូចជា សៀវភៅ និងឯក សណ្ឋានជាដើម ។
--	--	--	--	--	--	--

កំពត	១ ស្ត្រីមាន ផ្ទៃពោះ			<ul style="list-style-type: none"> ▪ NAAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ផ្តល់ម្ហូបអាហារ និងសម្ភារៈដល់កុមារ និងស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ២ដង/ខែ ។ 	<p>អាទិភាពរបស់ស្ត្រីដែលបានសម្ភាសន៍គឺ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ បង្កើនការផ្តល់ម្ហូបអាហារមានសារធាតុចិញ្ចឹម និង វីតាមីនបន្ថែម ។ ▪ ចង់ជួបគ្រូពេទ្យជាប្រចាំដើម្បីតាមដានផ្ទៃពោះ ។
------	---------------------------	--	--	--	---	---

៧. ការផ្តល់អនុសាសន៍

សេចក្តីត្រូវការរបស់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីជាម្តាយ និងកូនៗរបស់ពួកគេមានលក្ខណៈខុសៗគ្នាពីពន្ធនាគារ មួយទៅមួយទៀត ដែលពិបាកក្នុងការផ្តល់អនុសាសន៍រួម ។ ដោយយោងទៅនឹងបញ្ហានេះ ម្ចាស់ជំនួយគួរមើលតាម អាទិភាពនៃពន្ធនាគារនីមួយៗដែលមានរៀបរាប់នៅក្នុងតារាងខាងលើ ហើយស្វែងរកមធ្យោបាយនានាដើម្បីធ្វើឱ្យ ប្រសើរឡើងនូវម្ហូបអាហារ សម្លៀកបំពាក់ ថ្នាំពេទ្យ ព្រមទាំងពង្រីកសេវាកម្មអប់រំ ដែលមានស្រាប់ឱ្យស្របតាម តម្រូវការរបស់កុមារទាំងនោះ ។

ប៉ុន្តែ ជាសង្ខេបអ្នកទោសទាំងនោះបានបង្ហាញឱ្យឃើញនូវតម្រូវការចាំបាច់មួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- ថ្នាំ វីតាមីន ជាពិសេស ថ្នាំដែលមានជាតិដែកសម្រាប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ
- របបអាហារបន្ថែមសម្រាប់ជួយឱ្យស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមានទឹកដោះច្រើន និងគាំទ្រពួកគាត់ដោយ ការជួយបណ្តុះបណ្តាលដោយជំនាញខាងបំបៅដោះកូននិងត្រូវមានកន្លែងស្ងាត់ និងមានសុវត្ថិ ភាពសម្រាប់បំបៅដោះកូន ។
- មានថ្នាំពេទ្យ និងការព្យាបាលគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីជាម្តាយ និងកូនៗ ។
- កម្មវិធីអប់រំសម្រាប់កុមារដែលមានអាយុពី ៤ ឆ្នាំឡើងទៅ ។
- ថ្នាក់មតេយ្យសម្រាប់កុមារដែលមានអាយុចន្លោះពី ២ ទៅ ៤ ឆ្នាំ ។
- កន្លែងលេងកំសាន្តដែលមានសុវត្ថិភាពនៅខាងក្រៅបន្ទប់ឃុំឃាំង ។
- ប្រដាប់ប្រដាសម្រាប់កុមារលេង លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការរៀនសូត្រ និងមានអាកប្បកិរិយា សមរម្យ ។

តាមសេចក្តីរាយការណ៍បានឱ្យដឹងថា ក្រោយពីស្រាវជ្រាវនេះ នឹងមានការផ្តល់ម្ហូបអាហារបន្ថែមដល់ស្ត្រី និងកុមារនៅក្នុងពន្ធនាគារ ប៉ុន្តែមកដល់ពេលនេះក៏នៅតែមិនទាន់បានផ្តល់នៅឡើយដែរ ។ តម្រូវឱ្យមានការវាយ តម្លៃអំពីតម្រូវការថែទាំទៀតដើម្បីឱ្យដឹងច្បាស់អំពីតម្រូវការនៃអាហារចិញ្ចឹមរបស់កុមារ និងម្តាយ ។

